

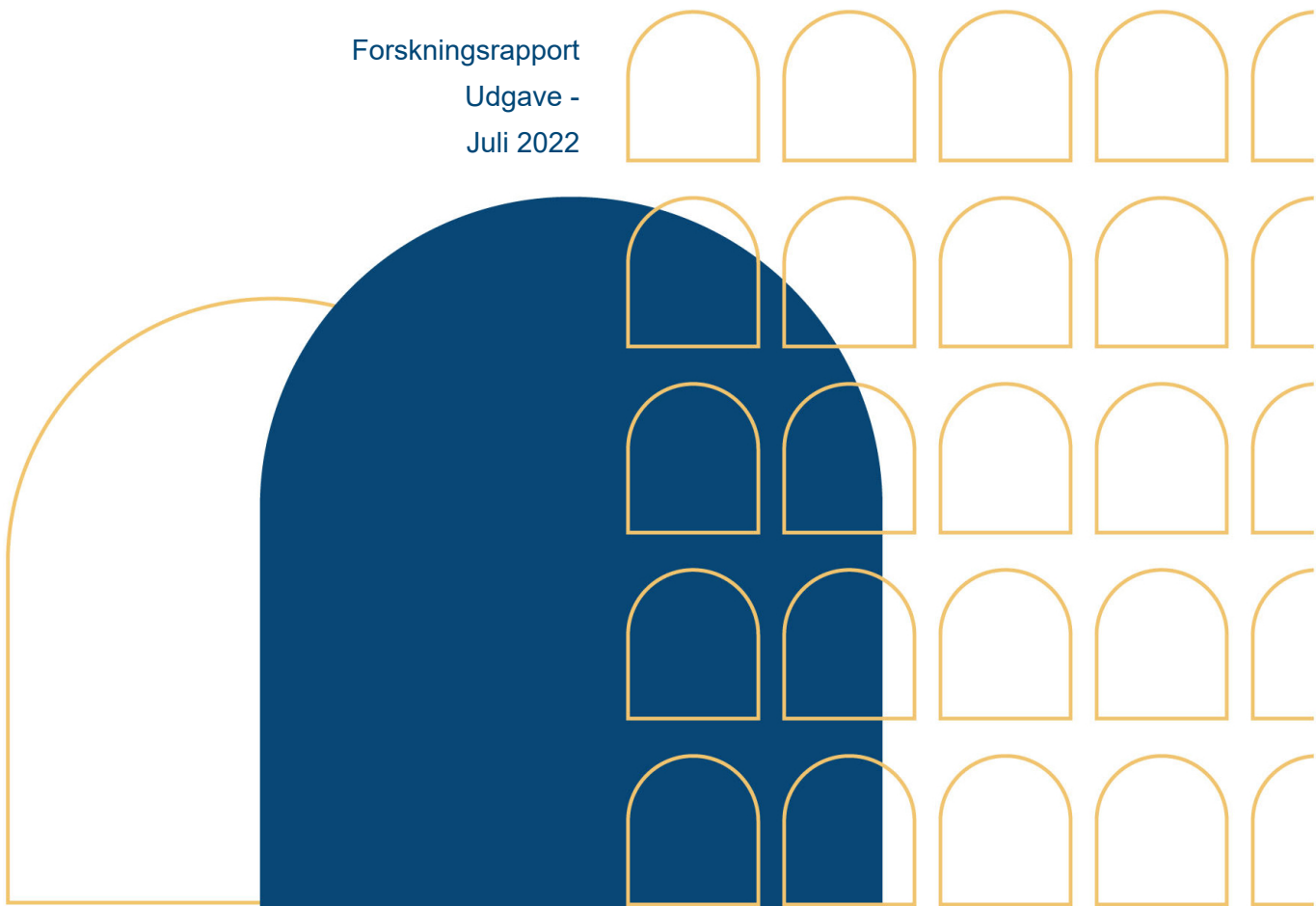
MONITORERING AF MEDIPLURALISME I DEN DIGITALE TIDSALDER

ANVENDELSE AF MEDIA PLURALISM
MINITOR I DEN EUROPÆISKE UNION,
ALBANIEN, MONTENEGRO, DEN
NORDMAKEDONSKE REPLUBLIK, SERBIEN
OG TYRKIET I ÅRET 2021

Landerapport: Danmark

Christiern Santos Rasmussen, European University Institute
Kristian Redhead Ahm, Copenhagen University
Anders Theis Bollmann, Independent Research Consultant

Forskningsrapport
Udgave -
Juli 2022

Indholdsfortegnelse

1.	Om projektet	4
1.1.	Projektoversigt	4
1.2.	Metodologisk Note	4
2.	Introduktion	6
3.	Resultater fra dataindsamlingen: Vurdering af Risici for Mediepluralismen	8
3.1.	Fundamental Beskyttelse (18% - Lav risiko)	9
3.2.	Markedspluralisme (53% - Mellem risiko)	11
3.3.	Politisk uafhængighed (30% - Lav risiko)	14
3.4.	Social inklusion (27% - Lav risiko)	17
4.	Pluralisme i Online Miljøet: Vurdering af risici	20
5.	Konklusioner	25
6.	Referencer	27
	Anneks I. Landeteam	
	Anneks II. Ekspertgruppe	

© European University Institute 2022

Chapters © Christiern Santos Rasmussen, Kristian Redhead Ahm, Anders Theis Bollmann, 2022

This work is licensed under the Creative Commons Attribution 4.0 (CC-BY 4.0) International license which governs the terms of access and reuse for this work. If cited or quoted, reference should be made to the full name of the author(s), editor(s), the title, the series and number, the year and the publisher.

Views expressed in this publication reflect the opinion of individual authors and not those of the European University Institute.

Published by

European University Institute (EUI)

Via dei Roccettini 9, I-50014

San Domenico di Fiesole (FI)

Italy

ISBN:978-92-9466-274-3

doi:10.2870/158124

With the support of the Erasmus+ Programme of the European Union. The European Commission supports the EUI through the EU budget. This publication reflects the views only of the author(s) and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein.

1. Om projektet

Medie Pluralism Monitor (MPM) er et forskningsredskab designet til at identificere potentielle risici for mediepluralismen i medlemslande i den Europæiske Union og i kandidatlande. Denne rapport er blevet produceret på baggrund af anvendelse af MPM'en i 2021. Implementeringen blev udført i 27 EU-medlemslande, samt Albanien, Montenegro, Den Nordmakedonske Republik, Serbien og Tyrkiet. Dette projekt finansieres af den Europæiske Kommissions bevilling til Center for Media Pluralism and Freedom, ved det Europæiske Universitetsinstitut.

1.1. Projektoversigt

Medie Pluralism Monitor (MPM) er et forskningsredskab designet til at identificere potentielle risici for mediepluralismen i medlemslande i den Europæiske Union og i kandidatlande. Denne rapport er blevet produceret på baggrund af anvendelse af MPM'en i 2020. Implementeringen blev udført i 27 EU-medlemslande, samt Albanien, Montenegro, Den Nordmakedonske Republik, Serbien og Tyrkiet. Dette projekt finansieres af den Europæiske Kommissions bevilling til Center for Media Pluralism and Freedom, ved det Europæiske Universitetsinstitut.

1.2. Metodologisk Note

Forfatterskab og Bedømmelse

CMPF samarbejder med erfarne og uafhængige nationale eksperter for at indsamle data og forfatte landerapporterne, på nær den italienske case som CMPF selv står for. Forskningen er baseret på et standardiseret spørgeskema, som CMPF har udviklet.

I den danske case, har CMPF's samarbejdet med Christiern Santos Rasmussen (teamleder), Kristian Ahm Redhead, Anders Theis Bollmann, der stod for dataindsamling, vægte og besvare spørgeskemaets variable, samt interviewe eksperter. Rapporten blev dertil bedømt af CMPF-medarbejdere. For at yderligere sikre nøjagtige og robuste fund, vurderede en national ekspertgruppe svar givet til spørgsmål af en bedømmende karakter (se Anneks II for liste af ekspertgruppe). For udvalgte lande, blev endelige landerapporter fagfællesbedømt af en uafhængig landeekspert. Risici for mediepluralisme undersøges indenfor fire områder: Fundamental Beskyttelse, Markedspluralisme, Politisk Uafhængighed og Social inklusion. Resultatet baseres på bedømmelse af en række indikatorer i hvert område (se Tabel 1).

Den Digitale Dimension

MPM'en anser ikke den digitale dimension for at være en isoleret område, men i stedet som sammenfiltret med traditionelle medier og eksisterende principper for mediepluralisme og ytringsfrihed. Ikke desto mindre, så omfatter MPM'en også særlige digitale risici-indikatorer og rapporten indeholder derfor også en analyse af risici relateret til det digitale nyhedsmiljø.

Fundamental Beskyttelse	Markedspluralitet	Politisk Uafhængighed	Social Inklusion
Beskyttelse af ytringsfrihed	Gennemsigtighed af medieejerskab	Mediernes Politiske Uafhængighed	Minoriteters adgang til medier
Beskyttelse af retten til information	Koncentration af Nyhedsmedier	Redaktionel uafhængighed	Lokale/regionale samfunds adgang til medier og samfundsmedier
Det journalistiske erhverv, standarder og beskyttelse	Koncentration af Online Platformer og håndhævelse af konkurrence	Audiovisuelle medier, online platformer og valg	Kvindes adgang til medier
Medie autoriteters uafhængighed og effektivitet	Mediernes levedygtighed	Statslig regulering af ressourcer og støtte til mediesektoren	Mediekundskab
Den universelle rækkevide af traditionelle medier og adgang til internettet	Kommerciel og ejerskabsmæssig indflydelse på redaktionelt indhold	Uafhængig styring af Public Service Medier	Beskyttelse mod illegal og skadelig tale

Udregningen af Risici

Resultatet for hvert risici-område og indikatorer presenteres på en skala mellem 0-100%.

- Værdier mellem 0-33%: Lav Risiko
- Værdier mellem 34-66%: Mellem Risiko
- Værdier mellem 67-100%: Høj Risiko

I forhold til indikatorer vurderes værdierne 0 som 3% og 100 som 97%, for at undgå en vurdering af risiko som værende total tilstedeværende eller fraværende.

Ansvarsfraskrivelse: Rapportens indhold afspejler ikke nødvendigvis CMPF's eller ekspertgruppens individuelle synspunkter. Den afspejler landeteamet, der var ansvarlig for dataindsamling og som forfattede rapporten. Grundet opdateringer og justeringer af spørgeskema, er MPM2021 ikke fuldt sammenlignelig med tidligere udgaver af MPM'en. For flere detaljer, vedrørende denne rapport se CMPF's rapport om MPM2021, snart tilgængelig på: <http://cmpf.eu.eu/media-pluralism-monitor/>.

2. Introduktion

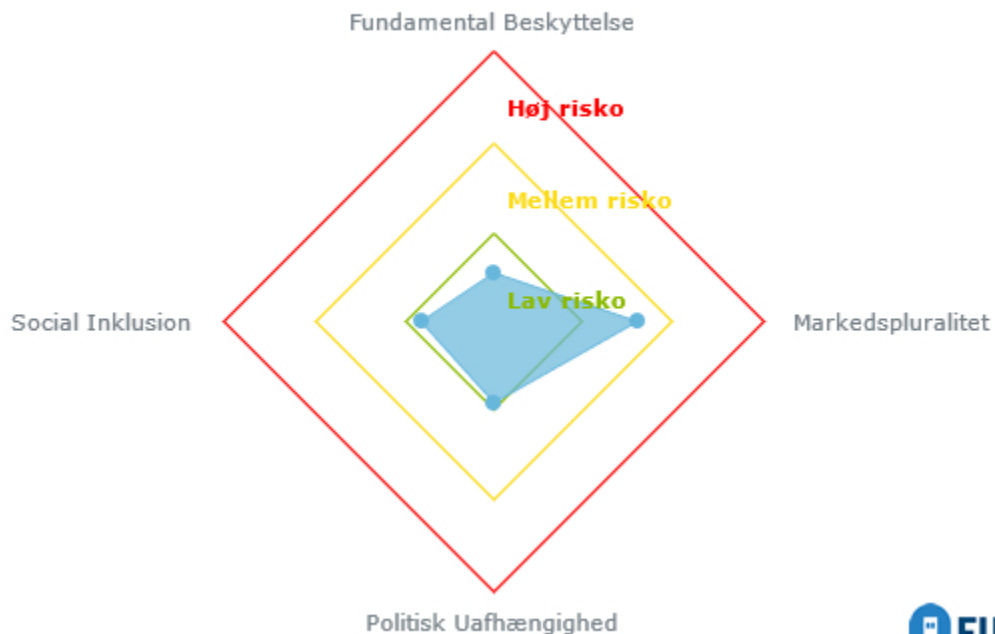
- **Landeoverblik.** Danmark er et lille skandinavisk land med ca. 5,8 millioner indbyggere, der dækker et område på ca. 42,925 km² (Danmarks Statistik 2022).
- **Sprog.** Det officielle sprog er dansk som er nært beslægtet med norsk og svensk. I Kongeriget Danmark (Rigsfællesskabet) har de to autonome dele hhv. Grønland og Færøerne deres egne sprog som er gjort officielle ved lov (Lov om Grønlands Selvstyre 2009; Lov om Færøsk Hjemmestyre 1948).
- **Minoriteter.** Etniske minoriteter udgør ca. 14 % af befolkningen i Danmark. Den største gruppe er tyrkiske (mere end 60.000 personer) efterfulgt af syrere (mere end 40.000 personer) og irakere (ca. 32.000 personer). Andre store grupper består af borgere fra Libanon, Pakistan, Bosnien-Herzegovina, Iran, Somalia, Afghanistan og Vietnam. Danmark er generelt et socialt og kulturelt homogent samfund (Danmarks Statistik, 2021 [Rapport: Indvandrere I Danmark]).
- **Økonomisk situation.** Danmark er et finansielt og økonomisk stærkt land med en stabil velfærdsstat, der er baseret på et system med progressiv beskatning og principper om udligning. Velfærdssystemet er implementeret i alle dele af den offentlige sektor såsom sundhedsområdet, uddannelsesområdet, børneområdet, ældreområdet, handicapområdet samt offentligforsørgelse, flexsecurity mv. Danmarks BNP var i 2021 ca. 334 milliarder EUR (2.49 billioner kr.). Dette var en stigning på ca. 1,1 % ift. 2020 (Danmarks Statistik 2022).
- **Politisk situation.** Danmark er et konstitutionelt monarki og det danske politiske system er et stabilt parlamentarisk flerpartisystem karakteriseret ved mindretalsregeringer og en stærk tradition for politisk samarbejde partierne imellem. Større arbejdsmarkedsproblematikker forhandles gennem trepartsaftaler mellem regeringen, arbejdsgiverorganisationer og fagforeninger.
- **Mediemarkedet.** Det danske medielandskab er domineret af private trykte medier/aviser på den ene side og stor statslig involvering i audio-visuelle medier på den anden. Mediestøtten er omfattende både for statslige medier og for private medier og støtten fordeles på en fair og transparent måde. Danmark har ikke oplevet udfordringer med virksomhedsejere med politisk tilknytning, der har udøvet direkte eller indirekte politisk kontrol og indflydelse med centrale medier. Dette er grundet i den store offentlige servicesektor og en tradition for fondsbaserede ejerskabskonstruktioner. En hovedkarakteristik for det danske medielandskab er den offentlige støtte til dansk medie- og kulturproduktion, som i høj grad er drevet af en politisk vilje til at støtte og opretholde danske/dansksprogede medier og mediepluralitet.
  - *Print.* De største aviser afspejler det politiske spektrum og Danmarks politiske historie. Læsertallet af printmedier er faldende men fra et relativt højt niveau sammenlignet med andre europæiske lande (Willig, 2010). Det fleste store danske aviser har indført en eller anden form for betalingsmur for deres onlineindhold, men ingen af dem har oplevet indtægter fra online salg stige i et omfang der har kunne erstatte indtægten fra fysiske aviser. Udover dette mister aviserne markedsandele ift. til annoncering til Facebook og Google.
  - *Audio-visuel.* *Staten dominerer inde for audio-visuelle medier*, med de to største – Danmarks Radio (DR) og TV2 – er ejet af staten. DR er rent statsfinansieret og er en dominerende spiller på radio- og tv-markedet såvel som internettet. TV2 er baseret på en forretningsmodel bestående af reklamer og annoncering samt abonnementer og er derudover kendt for sit netværk af regionale tv-stationer som

modtager offentlige midler.

- **Digital.** Antallet af danske digitale medier er meget højt og 81 % af danske internetbrugere bruger internettet til at tilgå nyheder online. I Danmark er der opstået en række aviser som er grundlagt som værende udelukkende online såsom Altinget, Zetland og Watch Medier. De vigtigste nyhedssider er DR, TV2 og de store traditionelle avisers (Newman et.al., 2022).
- **Regulering.** Det danske medielandskab er styret af selvregulerende normer og almindelig lovgivning, med kun få love der specifikt fokuserer på mediesektoren (f.eks. lovgivning om freds- og æreskrænkelser eller monopoldannelse dækker også mediesektoren). Det uafhængige Pressenævn har et sæt etiske retningslinjer (Vejledende regler for god presseskik) der gælder for dets medlemmer. Selvom det er frivilligt skal man være tilmeldt pressenævnet for at modtage offentlig (medie)støtte. Yderligere har Danmark vedtaget Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2018/1808 af 14. november 2018 om ændring af direktivet af audiovisuelle medie-tjenester (AVMS-direktivet) som trådte i kraft 1. juli 2020.
- **COVID-19.** Medieindustrien oplevede store udfordringer grundet nedlukningen ifm. COVID-19. Nedlukning af virksomheder medførte at annoncerings-reklamebudgetter også forsvandt. Freelancere og selvstændige blev også hårdt ramt af COVID-19. På trods af regeringens hjælpepakker frygter 24 % at coronakrisen vil medføre lukning af deres virksomhed. Ifølge Dansk Journalistforbund har hver fjerde freelancer har mistet mindst 80 % af deres indkomst og ansættelsen af journalister er faldet sidste år.

3. Resultater fra dataindsamlingen: Vurdering af Risici for Mediepluralismen

Danmark : Mediepluralistisk Riskoområde

JS chart by amCharts

Resultaterne viser at Danmark udgør en lav risiko for mediepluralisme og –frihed. **Grundlæggende beskyttelse (18%), Politisk Uafhængighed (30%) og Social Inklusion (27%)** vurderes alle som lavrisiko. **Markedspluralitet (53%)** er det eneste område der vurderes som middelrisiko.

Grundlæggende Beskyttelse er lavrisiko, da grundlæggende ytrings-og informationsfrihed generelt er respekteret og inkorporeret i dansk lovgivning og regulering. Dette gælder også for andre relevante variable såsom netneutralitet. Derudover blev der hverken rapporteret drab, vold eller arbitrære anholdelser i Danmark i 2021. Den største udfordringer kommer fra nye online medier og specifik lovgivning samt specifikke udfordringer ift. den nye lov omkring påvirkningskampagner samt revisionen af Offentlighedsloven fra 2014 (Koch & Gottrup 2019). Dog anses grundlæggende rettigheder at være respekteret i Danmark.

Markedspluralitet er bedømt til middelrisiko med 53%. Vores vurdering er at dette grunder i en mangel på specifik regulering omkring markedsconcentration ifht. nyhedsmedier, samt en tendens til at almindelig lovgivning ikke nævner medier specifikt, selvom lovene dækker området. Normer og uformelle regler og mangel på regulering ift. redaktionel uafhængighed fra markedsinteresser spiller også en rolle. Yderligere er statsmediernes dominans (DR og TV2) også en faktor der bidrager til en høj markedsconcentration. Dog reguleres dette gennem almindelige konkurrencelovgivning, CVR-registret og selvregulerende instanser som Pressenævnet (BEK nr 488, 18/05/2017; LBK nr 1952, 11/10/2021). Danmark har en stærk institutionel ramme, der sikre markedspluralitet gennem almindelig konkurrencelovgivning. Selvom pandemien ramte danske medier har regeringens hjælpepakker hjulpet til at undgå lukninger. Grundet manglende opdateret og offentlig tilgængelige data om konkurrence imellem f.eks. audio- eller printmedier, er vores evne til at lave præcise vurdering herom begrænset. Dette data problem er en generel tendens ift. det danske medielandskab som case, der muligvis er grundet i et dansk perspektiv af at mediemarkedet ikke er udsat og offentlige undersøgelser prioriteres derfor ikke. Problemet omfatter også data på markedsandele af

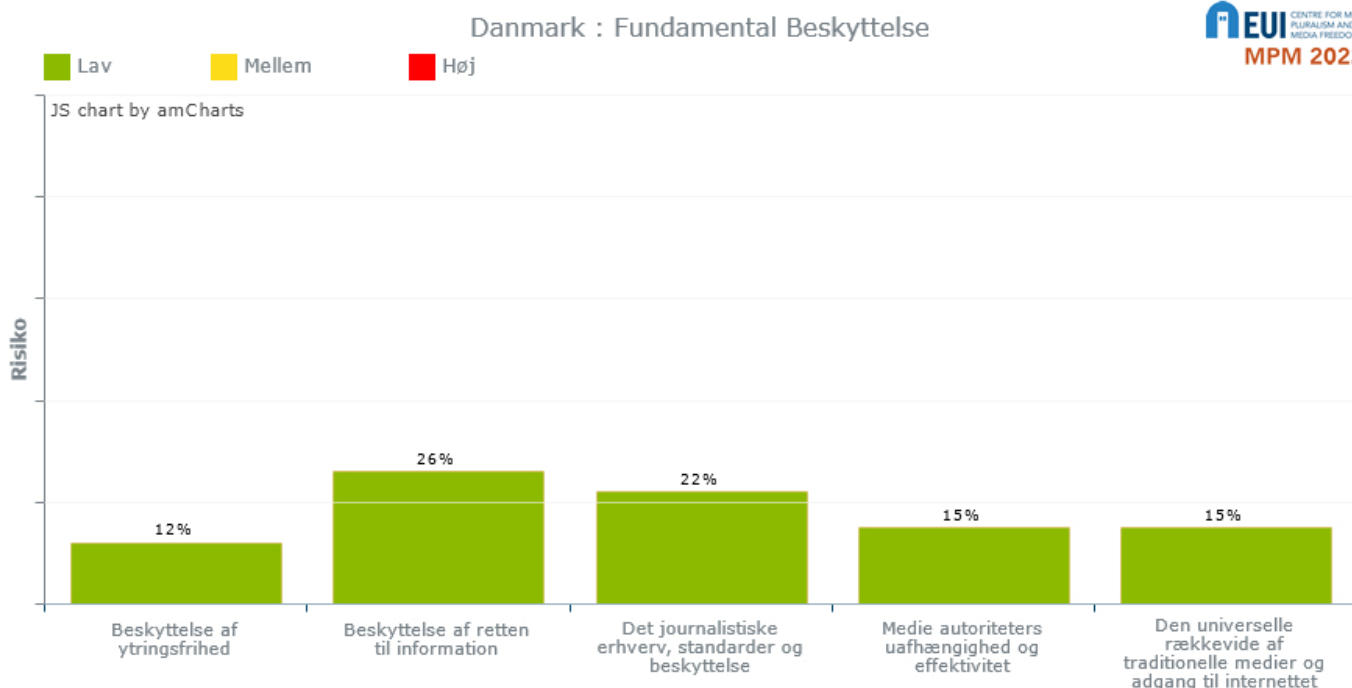
outlets og dominans på det digitale marked er der også manglende data ift. medier og minoriteter, effekterne af injuriersager og transparens ift. onlineannoncering.

Politisk Uafhængighed er vurderet som lav risiko på 30% dog er dette muligvis en overvurdering, da mediernes politiske uafhængighed er styret af demokratisk kultur, normer blandt medierne selv og implicite regler der håndhæves af centraladministration og politikere selv såsom armslængdeprincippet. Dette medfører at der er en mangel på eksplicit lovgivning der sikrer mediernes politiske afhængighed, hvilket MMP'en lægger vægt på.

Social Inklusion er relativt tæt på grænsen til at være en middel risiko af en række forskellige årsager. De indikatorer der er i middelrisikokategorien er hhv. minoriteters og kvinders adgang til medierne er hhv. med 38% og 45% risiko. Vi noterer os at der mangler forskning om stereotypisk repræsentation, men eksisterende kvantitative studier viser at der er en stor underrepræsentation af minoriteter og kvinder (Jørndrup 2017, Jørndrup 2021). Grundet studierne kvantitative orientering er de dog dårligt rustede til at belyse de bagvedliggende årsager. Det er derfor svært at bedømme om eller i hvilken grad der er tale om en systemisk udfordring. Hvis dette er tilfældet, ville disse kategorier skulle ændres fra middel- til højrisiko.

3.1. Fundamental Beskyttelse (18% - Lav risiko)

Indikatorerne for Fundamental Beskyttelse repræsenterer den regulerende rygrad af mediesektoren i hvert Demokrati i dag. De måler en række potentielle risiko-områder. Dette inkluderer: tilstedeværelsen og effektiviteten af implementeringen af regulative sikkerhedsforanstaltninger vedrørende ytringsfrihed og retten til information; journalisters arbejdsforhold og sikkerhed; uafhængigheden af nationale myndigheder relevante for mediesektoren; rækkevidden af traditionelle medier og adgang til internettet.

Grundlæggende beskyttelse af mediepluralisme og -frihed i Danmark er meget stærk. Ingen af indikatorerne var i nærheden af middelrisiko.

Beskyttelse af ytringsfrihed (12 %) er beskyttet af grundlovens paragraf 77 (LOV nr 169, 05/06/1953). Dansk straffelovs paragraf 266b og 267 begrænser denne frihed ift. hadtale, trusler, og freds-og

æreskrænkelser (LBK nr 976, 17/09/2019). Risici ift. ytringsfrihed online er mere udfordrende at vurdere i en dansk kontekst. Dette primært grundet manglende data på området. Selvom eksisterende lovgivning også er gældende i onlinekontekster peger den juridiske tænketank Justitia i en rapport udgivet i 2020 på udfordringer ift. overdreven moderation af kommentarer på de danske nyhedsmediers Facebooksider (Justitia 2020: 20). Der er generelt få injuriersager og den potentielle strafferamme er både bøder og teoretisk set også fængsel. Nogle journalister og eksperter mener at injuriersager anvendes til at true journalister og medier, men der eksisterer dog ingen empirisk data herfor (Stæhr 2019, Uhre & Poulsen 2021). Den generelle udvikling er dog at med den nye injurielovgivning fra 2018 er det blevet sværere at blive dømt og straffet for injurier og at der er blevet endnu færre sager og mildere straffe (ibid.). Derudover eksisterer der et proportionalitetsprincip i dansk lovgivning der generelt respekteres i de få injuriersager der er.

Beskyttelse af retten til information (26%) er ikke eksplicit nævnt i grundloven. Retten til information nævnes dog i en række anden lovgivning f.eks. i forvaltningsloven, offentlighedsloven og miljøoplysningsloven (LBK nr 988, 09/10/2012; LBK nr 145, 24/02/2020; LBK nr 1036, 18/08/2015). Offentlighedsloven blev revideret i 2014. Denne revision har mødt voldsom kritik for at besværliggøre adgangen til information ved at gøre det nemmere for embedsværket og regeringen at give afslag på aktindsigt, til skade for gennemsigtigheden (Koch & Gottrup 2019). Selvom der har været indledende forhandlinger om at ændre på loven er det pr. januar 2022 ikke blevet fremsat eller vedtaget nogle ændringer. I december 2021 tog Forsvarets Efterretningstjeneste kontakt til en række danske mediehus og advarede dem imod potentielle konsekvenser ved at dele klassificeret information (Albæk, Vibjerg & Pihl 2021). Hvorvidt disse advarsler vil få nogle konsekvenser i praksis er uvist. I juli 2021 vedtog Folketinget en lov om beskyttelse af Whistleblowere (Loven om Beskyttelse af Whistleblowere 2021) som udmøntning af implementeringen af EU-direktiv 2019/1937. Loven kræver at organisationer med mere en 50 personer skal have en whistleblower-hotline og specifikke procedurer ift. beskyttelse af whistleblowere som henvender sig om lovovertrædelser. Loven er dog så ny at det ikke har været muligt at måle dens effekt.

Det **journalistiske erhverv's** generelle høje **standarder og høje niveau af beskyttelse** fører til en lav scoring (**22 %**). Pressenævnet er en selvregulerende organisation der behandler klager ifm. nyhedsmedier. Disse omhandler primært opretholdelse af presseetiske principper og retningslinjer. På baggrund af dette kan man argumentere for at Pressenævnet i højere grad har til formål at opretholde professionelle standarder end at sikre redaktionel uafhængighed (Jørgensen 2019, Pressenævnet 2020). Den såkaldte "danske model" betyder at journalister som de fleste andre erhverv har stærke fagforeninger og et stærkt socialt sikkerhedsnet (Dansk Journalist Forbund [n.d.], Jørgensen 2019, Jørgensen 2020). Derudover er den danske arbejdsløshed for journalister på ca. 4,7 %. For medlemmer af Dansk Journalistforbund er den gennemsnitlige løn omkring 30.000-45.000 KR (ibid.). Der var ingen data tilgængelig om de specifikke forhold for journalister under COVID-19. Generelt har den danske stat sørget for "hjælpepakker" og andre sikkerhedsnet for både private og offentlige organisationer, samt individer. Digitale trusler mod journalister bliver en større og større problematik. De viser en rapport fra Dansk Journalistforbund (Andreassen, 2020). Der er ingen beretninger om drab, overfald eller vilkårlige anholdelser af danske journalister i 2021.

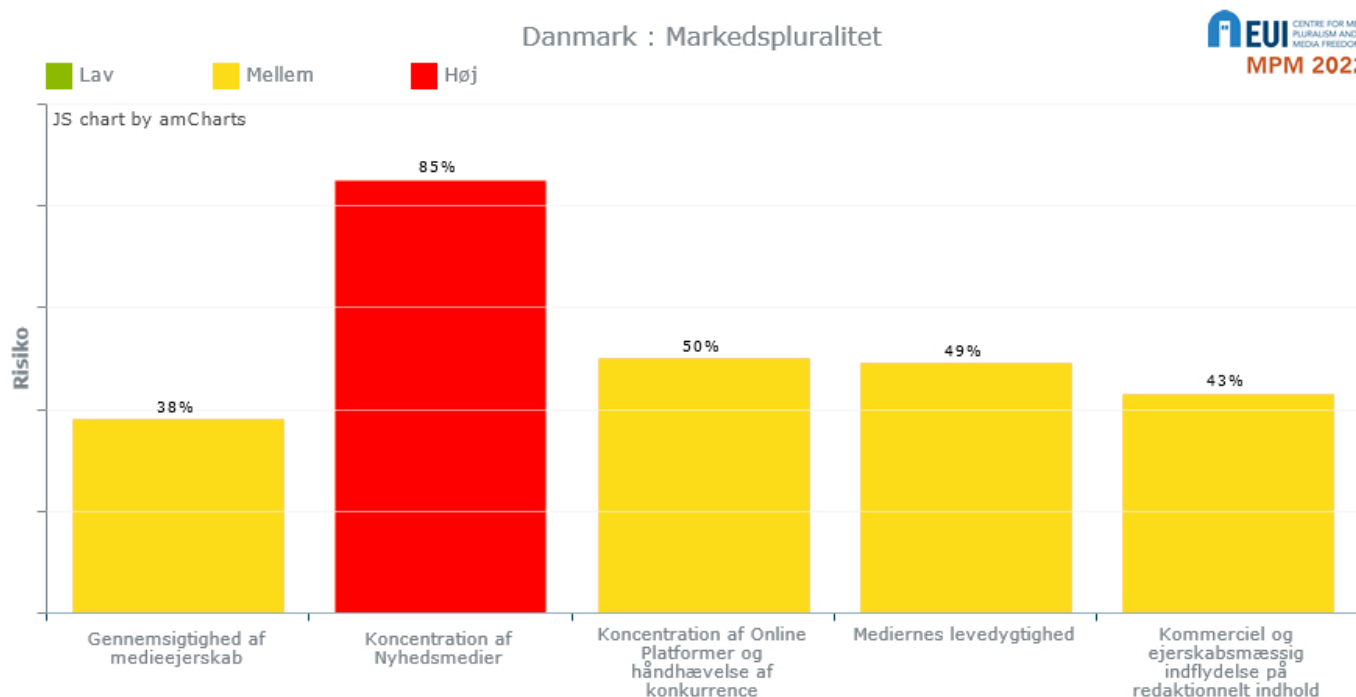
Medie autoriteters afhængighed og effektivitet (15%) har en ret lav risiko score pga. de stærke juridiske rammer for deres aktiviteter. De tre medieautoriteter er Radio- og Tv-Nævnet, Medierådet og Pressenævnet. Medie autoriteternes ansvar, sanktioner og apeller er alle eksplicit beskrevet i lovgivningen ((LBK nr 410, 02/05/2006; LBK nr 914, 11/08/2014; BEK nr 152, 19/02/2014). Medierådets har bl.a. til formål at aldersklassificere medieprodukter og informere børn og unge om digitale medier. Udnævnelser til Radio- og TV-Nævnet kan ikke siges at være fuldstændig fri for politisk indflydelse. Nævnet består af elleve

medlemmer, hvoraf otte er udpeget af den siddende kulturminister. De tilbageværende tre pladser indtages af repræsentanter fra interesseorganisationer, såsom fagforeninger og tilgængeligheds eksperter (Kulturministeriet, 2021). Dette betyder dog ikke at denne politiske indflydelse gør nævnet til en nikkedukke for den siddende regering. Danmark har en lang historie med politisk uafhængige medier (Blach-Ørsten et al., 2021).

Indikatoren for **Den universelle rækkevidde af traditionelle medier og adgang til internettet (15%)** har også fået en lav risiko score. Universel dækning af public service-medier er garanteret af Public Service Loven (LBK nr 248, 16/03/2019). Fordi adgang til Danmarks Radio (DR) er mulig gennem en internetforbindelse, og at 99% af hjem har adgang til internethastigheder på mindst 2Mbit/s (Energistyrelse, 2019), virker det rimeligt at konkludere, at både traditionelle medier og internetadgang har en universel rækkevidde i Danmark. Problemstillinger omkring net neutralitet er blevet undersøgt af Energistyrelsen, baseret på data indsamlet fra Maj 2019 til April 2020. De konkluderer at danske internetudbydere ikke diskriminerer med deres trafik og at styrelsen vil fortsætte med undersøgelser for at sikre denne tilstand af ikke-diskriminerende adfærd vedbliver (Energistyrelsen, 2020, Teleindustriens Netneutralitetsforum, 2021).

3.2. Markedspluralisme (53% - Mellem risiko)

Området for Markedspluralisme omhandler de økonomiske risici for mediepluralisme, der er forskyldt af manglende gennemsigtighed, koncentration af ejerskab, medieindustriens bæredygtighed og kommercielle interessers rolle. De første indikatorer undersøger tilstedeværelsen og effektiviteten af regler om gennemsigtighed af ejerskab af medier. Manglende konkurrence og ekstern pluralisme vurderes seperat for nyhedsmedier (dvs. nyhedsproduktionen) og for online platforme (dvs. indgang til nyheder). Dette inkluderer koncentrationen vurderes både horisontalt og på tværs af medier; koncentrationen af det online reklamemarked; og håndhævelse af konkurrence. Indikatoren for mediers levedygtighed måler trends i omsætning og arbejdsløshed, korrigeret for trends i BNP. Den sidste indikator har til formål at måle vurdere kommercielle interessers og ejerforholds indflydelse på redaktionelt indhold.

Generelt er indikatoren for markedspluralitet udfordret af en mangel på opdateret data om danske forhold og den rolle som normer og lovgivning, der ikke er medie-specifik, spiller i reguleringen af dette område.

Dermed sniger et vidst bias sig ind i rapportens estimater af risikoscoren.

Gennemsigtighed af medieejerskab (38%). Denne relativt høje score skyldes sandsynligvis det faktum at der ikke er nogle konkrete bestemmelser i dansk lovgivning om dette emne. Disse spørgsmål bliver dog dækket af den generelle lovgivning om transparens i ejerskab (BEK nr 488, 18/05/2017). Det inkluderer Selvskabsloven, der kræver indsigt i ejerne (personer og andre entiteter) med direkte eller indirekte stemmeret eller aktier. Denne information skal jævnligt opdateres, ligesom det er påkrævet i EU lov om europæiske selskaber. Information om selskabers ejerskab, om det er medieselskaber eller ej, er offentligt tilgængelig i Danmark. Alle virksomheder og virksomhedsejere skal registrere sig hos Erhvervsministeriet for at få et CVR-nummer og skattesystem. Hvis dette ikke overholdes modtages en bøde fra ministeriet. Disse informationer vil blive lagt offentligt på hjemmesiden virk.dk. Disse krav betyder at ejerskab i Danmark af selskaber og medieselskaber er komplet transparent og nemt tilgængeligt for offentligheden.

Koncentrationen af nyhedsmedier (85%) vurderes som høj risiko fordi forbruget af nyhedsmedier domineres af store statsstøttede public service medier. Fordi dette område i høj grad styres af normer og generel lovgivning der ikke er specifik for medier. Selvom der ikke eksisterer en specifik lovgivning om konkurrence i mediesektoren, så er medierne stadig reguleret af den samme konkurrencelovgivning som alle andre selskaber (LBK nr 155, 01/03/2018). Disse love er primært baseret på lignende EU-regulativer for området. Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen (under Erhvervsministeriet) har bl.a. et fokus på mediefusioner, sport og underholdning. Derudover understøtter det Konkurrencenævnet, som monitorerer og håndhæver konkurrencelovgivningen. Konkurrencelovgivningen giver Konkurrencenævnet klart mandat til at sanktionere i form af bøder eller ved aktivt at forbyde fusioner af selskaber. I forbindelse med fusionen af JP/Politiken og Børsen blev denne opgivet, da nævnet havde udtrykt bekymring over denne koncentration af mediemarkedet (Konkurrencenævnet, 2017). Det er værd at bemærke at det danske avismarked er mangfoldigt, med en variation af store aviser i konkurrence med hinanden. TV og radio-nyheder er derimod domineret af public service medier, med Danmarks Radio stående for ca. 75% af alle lyttere ifølge en årlig rapport fra Kulturministeriet i 2020. Det var ikke muligt at finde konkrete og opdaterede data om det danske nyhedsmedie marked for 2021. Derfor kan vi ikke måle markedsandelen for de 4 største aktører indenfor aviser, radio, audiovisuelle og online nyhedsejere for 2021.

Koncentration af online platforme og håndhævelse af konkurrence (50%). En nylig rapport fra Kulturministeriet i samarbejde med Kantar Gallup, viser at 45,6% af danskere får deres nyheder fra sociale medier (Kantar Gallup, 2021). Radio og fjernsyn dominerer stadig med hhv. 48% and 68% (ibid.). Newman et al. (2022) har fundet frem til at 81% får deres nyheder online (dette inkluderer at gå direkte til nyhedsmediets hjemmeside). Der er lidt eller ingen forskning om koncentration af online platforme, hvilket gør det svært at bedømme denne indikator. Digitale medier nævnes ikke eksplicit i Konkurrenceloven, men den dækker over fusioner af alle typer selskaber, inklusive medieselskaber, digitale eller ej. Den nye lov om copyright kan ses som et forsøg på at styre konkurrencen på digitale medieplatforme, da den giver en bedre forhandlingsposition for trykpressen imod digitale medier (LOV nr 1121, 04/06/2021). Selvom der mangler konkret data er det sandsynligt at onlinesfæren er stærkt domineret af udenlandske aktører og platforme, ligesom i andre europæiske lande.

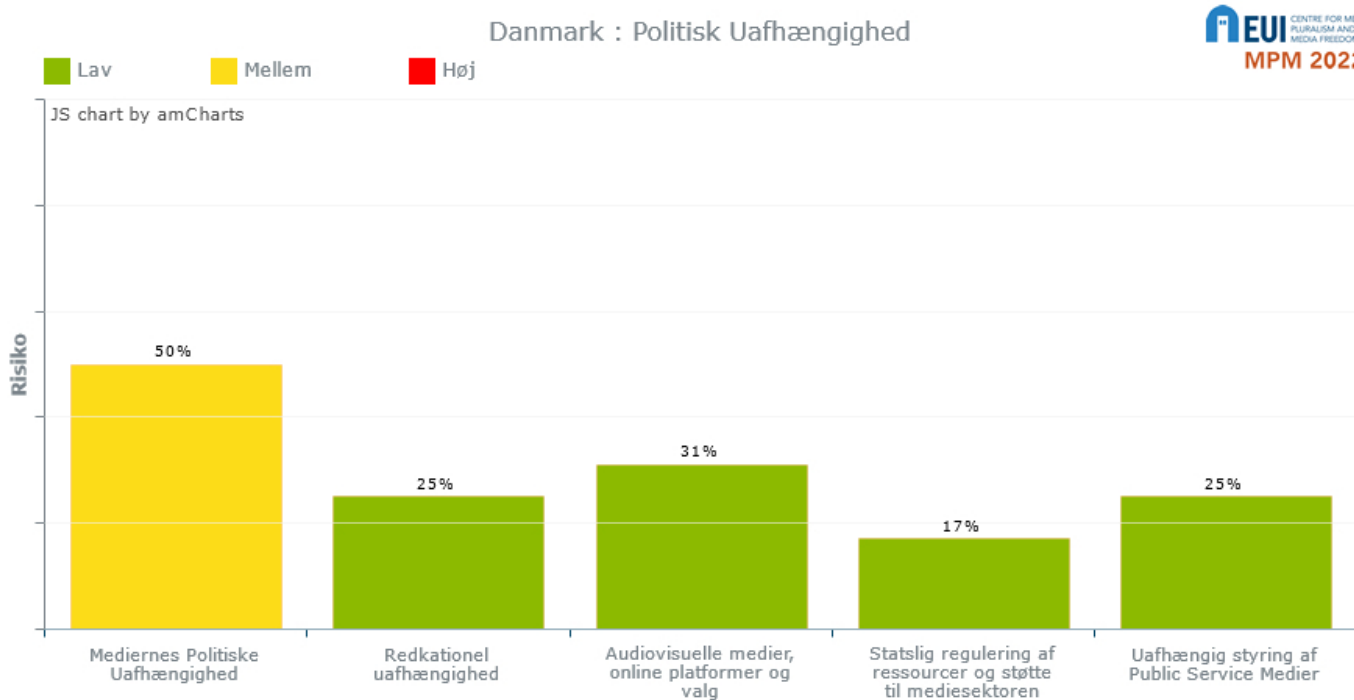
Mediernes levedygtighed (49%). Denne vurdering er primært baseret på WARC-datasættet og Kulturministeriets årlige rapport "Omsætning og Beskæftigelse 2021", der forholder sig til året før. På grund af denne mangel på data burde risikovurderingen af denne indikator tages med et gran salt. Selvom det er usandsynligt at vurderingen er på mellem risiko-niveau, har Kulturministeriet fremhævet problemerne omkring globale digitale medieplatforme der tager broderparten af omsætningen uden at registrere deres

omsætning i Danmark. I dens rapport fra 2020 rapporteres det konservative estimat at 33% af den aggregerede omsætning sluges af udenlandske medieselskaber (inklusive Facebook og Youtube). Danmark følger den globale trend af nationale medieselskaber der udfordres af digitale medieplatforme. Nylige analyser antyder dog, at situationen er mere nuanceret end som så, og at danske medier kan ændre denne trend (Journalisten, 2021). Der mangler dog stadig grundig forskning på området.

Kommerciel og ejerskabsmæssig indflydelse på redaktionelt indhold (43%) er også et område der i høj grad styres af normer og selvregulering. De Presseetiske regler, som defineres af Dansk Journalistforbund, giver journalister visse friheder fra redaktionelle interventioner. Disse selv-håndhævede regler overses af Pressenævnet, en offentlig, selvregulerende institution der håndterer sager om uredelig adfærd blandt journalister, mistanke om censur og lignende. Denne model er dog ikke uden problemer. De Presseetiske Regler er gældende for alle medlemmer af Pressenævnet, men dette medlemskab er frivilligt, hvilket betyder at digitale medieorganisationer ikke er påkrævet at tilmelde sig. Dette betyder at bestemte nyere nyhedssider, der er ekstremt højre- eller venstreorienterede, er fritaget for sanktioner grundet deres mangelfulde journalistiske praksisser. De er derfor meget afhængige af reklameindtægter. Da medlemskab af Pressenævnet er påkrævet for at modtage statsstøtte er der dog bred tilmelding generelt. Nylig forskning har anset dette som et markant skift i det danske informationslandskab der forværrer fremtidige risici for fake news' fremvækst i samfundet (Blach-Ørsten, Mayerhöffer & Willig, 2021). Ligesom andre fagforeninger i Danmark, sikrer Dansk Journalistforbund journalister ansat ved medieorganisationer fra at blive fyret uden grund. Redaktører er dog ikke dækket af denne sikring og forhandler kontrakter individuelt med medieorganisationernes ejere. Forbrugerombudsmanden spiller også en stor rolle i at regulere journalistisk praksis, primært ift. gennemsigtige reklame praksis. Markedsføringsloven siger eksplicit at skjult reklame er ulovlig, både on- og offline. Nylige eksempler inkluderer Politiken der beskæftigede sig med link-building (betaling til andre sites for at dele Politikens indhold) og Altinget der ikke afslørede at en række foredrag var et kommercielt event (Forbrugerombudsmanden, 2020; Mediawatch, 2021). Disse afgørelser ønskede at begrænse den kommercielle indflydelse på redaktionelt indhold og har skabt debat om gennemsigtheden af annoncørbetalt indhold.

3.3. Politisk uafhængighed (30% - Lav risiko)

Indikatorerne for Politisk uafhængighed vurderer tilstedeværeslen og effektiviteten af statslig og selvregulerende sikkerhedsforhold mod politisk bias og politiske indflydelse over nyhedsproduktionen, -distribution og adgang. Mere specifikt forsøger dette område at evaluere statens og mere generelt politisk indflydelse over mediemarkedet og public service medier. Dertil dækker området også disse forhold under valgperioder.

Mediernes Politiske Uafhængighed (50%) har fået en risikovurdering på mellemniveau. Dette er sandsynligvis pga. den tillids- og normbaserede regulering i Danmark, der ofte ikke har eksplicitte regler og regulativer. Der er dog nogle nylige problematiske eksempler på politisk indflydelse der er værd at nævne. Der er ingen specifik lovgivning der eksplicit forbyder politikere eller partier eje medieselskaber. Der har dog heller aldrig været eksempler på politikere eller partier der ejer medieselskaber for at udbrede deres politiske synspunkter i et lukket mediemiljø. Store aviser i Danmark, såsom Berlingske og Politiken, indtager politiske ståsteder, men de gør det uden at være under politikere eller partiers indflydelse. Den primære grund til denne udvikling er fordi dansk presse historisk startede som partiaviser, der sidenhen udviklede sig til uafhængig journalistisk (Willig, Ørsten, Møller Hartley, & Flensburg, 2015). Nylige nyhedssociologiske studier er begyndt at undersøge de iboende kompleksiteter ved at have et nyhedsmediemarked der er så massivt støttet af statslige midler (Sjøvaag, 2019; Murschetz, 2020). Forskningen undersøger, meget groft sagt, hvilke grader af indflydelse politik har på nyhedsmedier gennem deres økonomiske støtte. Ift. eksempler på folketingspolitisk indflydelse er det værd at nævne Dansk Folkepartis indflydelse på at få skåret Danmarks Radios budget med 20 procent og lukket public service radiostationen Radio24Syv (Ritzau, 2018; Eller, 2019; Winther, 2019). Dette genoplivede debatten omkring politisk indflydelse på statsstøttede medier. Det skal dog nævnes at den nuværende Socialdemokratiske regering i skrivende stund har sat en stopper for de 20% nedskæringer i DR. I kølvandet på Radio24Syvs lukning skabte tidligere journalister og redaktører deres egne nyhedsmedier, ofte med et dedikeret fokus på pressefrihed, eks. Frihedsbrevet. På den anden side af det politiske spektrum er Socialdemokraterne blevet anklaget for at have lagt pres på kritiske akademikere og journalister (Holst, 2020; Andersen, 2020). Dette er partiet

efterfølgende blevet kritiseret offentligt for. Derudover er det nye og lille digitale nyhedsmedie Pio blevet anklaget for at være påvirket for meget af Socialdemokraterne, da det har tætte bånd til 3F og LO, der historisk set har været partiets allierede. Der er stadig en stærk kultur for pressefrihed og redaktionel uafhængighed der har eksisteret i mange årtier (Blach-Ørsten et al., 2021). Dermed burde de ovennævnte eksempler på politisk indflydelse ikke overses, da de tydeligvis bryder med disse principper. Der eksisterer lidt eller ingen forskning om den politiske uafhængighed af online medier. Som tidligere nævnt skal et medie kun overholde de Presseetiske Regler hvis de er tilmeldt Pressenævnet. Men de er ikke påkrævet at gøre det.

Redaktionel uafhængighed (25%) har et solidt fodfæste i Danmark. Selvom den politiske uafhængighed af redaktører og chefredaktører ikke er sikret ved lov, ville det blive socialt sanktioneret hvis den blev brudt. Pressenævnet er den selv-regulerende institution som bruger deres etiske retningslinjer til at håndtere sager omhandlende journalistisk uredelighed i dets mange former. Der kan argumenteres for at en selvregulerende institution ikke er et tilstrækkeligt stærkt instrument for at sikre redaktionel uafhængighed, men det har fungeret i mange år indenfor danske nyhedsmedier (Blach-Ørsten et al., 2021).

Indikatoren for **audiovisuelle medier, online platforme og valg (31%)** har den næsthøjeste risikovurdering for dette område. "Bekendtgørelse af lov om radio- og fjernsynsvirksomhed m.v." formulerer eksplicit, at public service medier skal opretholde ytrings- og informationsfriheden (LBK nr 248, 16/03/2019: §10). Public service kontrakterne der forhandles mellem regeringen og DR og TV2 indeholder krav for politisk upartiskhed i deres nyhedsdækning. I 00'erne og tidlige 2010'ere var der debat om de primære public service medier var for venstreorienterede. Derfor har der været et fokus på om DR kunne siges at være fair og balanceret i deres dækning - under EU-Parlamentsvalget og Folketingsvalget viste DR flere programmer hvor alle partier (inklusive dem fra det yderste højre) var repræsenteret. Hvorvidt der er en partiskhed er uklart, da de fleste dybdegående studier er ca. 10 år gamle. Disse tidlige studier fandt ingen tegn på partiskhed i 00'ernes DR (Hopmann et al., 2010;2012). Et (ikke-akademisk) projekt fra Syddansk Universitet fandt at det der drev partilederes eksponering var nyheder og en præsidentialisering af politik (hvor to statsministerkandidater får mest opmærksomhed), altså var eksponeringen af partier og politikere ikke derefter af partiskhed (Wallberg, 2019). Politiske reklamer er ulovlige på flow TV ifølge §76 af "Bekendtgørelse af lov om radio- og fjernsynsvirksomhed m.v.". Loven inkluderer alle politiske partier, fagforeninger, samt religiøse og politiske bevægelser. Online medier er undtaget for denne lovgivning. Dette har alvorlige implikationer, da mange danske politikere på tværs af det politiske spektrum bruger store pengesummer på reklamer distribueret på sociale medier (Kulager, 2020). Der er desværre stadig meget lidt forskning og data omkring gennemsigtigheden af politiske online kontekster. Alt i alt må det antages at ingen alvorlige forseelser finder sted, pga. den eksisterende lovgivning på området og kultur omkring fair repræsentation af alle politiske partier under valgperioder. Der er dog tre stykker generel lovgivning der er værd at nævne i denne sammenhæng. For det første, så kræver §10 i Markedsføringsloven at annoncører skal have forbrugerens samtykke og at reklamen tydeligt skal fremstå som reklame. Dette har ledt til diskussion om danske partiers brug af psykografiske reklamer på sociale medier (Ledegaard, Skjerning, Baunkjær & Birk 2019). Selvom Partiregnskabsloven og Partistøtteloven kræver at partier er transparente omkring deres indtægter og udgifter, kræver loven kun et årligt overblik over budgettet, hvilket betyder at digitale reklamer inkluderes som en generel post for politiske annoncer og kampagner. Derfor er der ingen konkret information om hvor meget partierne bruger på online annoncer.

Sammen med én anden indikator har **statslig regulering af ressourcer og støtte til mediesektoren (17%)** den laveste risiko score. Mediestøtten er meget grundig og specifik i måden den regulerer og tilgodeser finansiel støtte til mediesektoren (Lov nr 1604, 26/12/2013). Denne støtte er ikke gældende for medier ejet helt eller delvist af staten. Distributionen af støtten er meget klar, fair og kan gives til alle

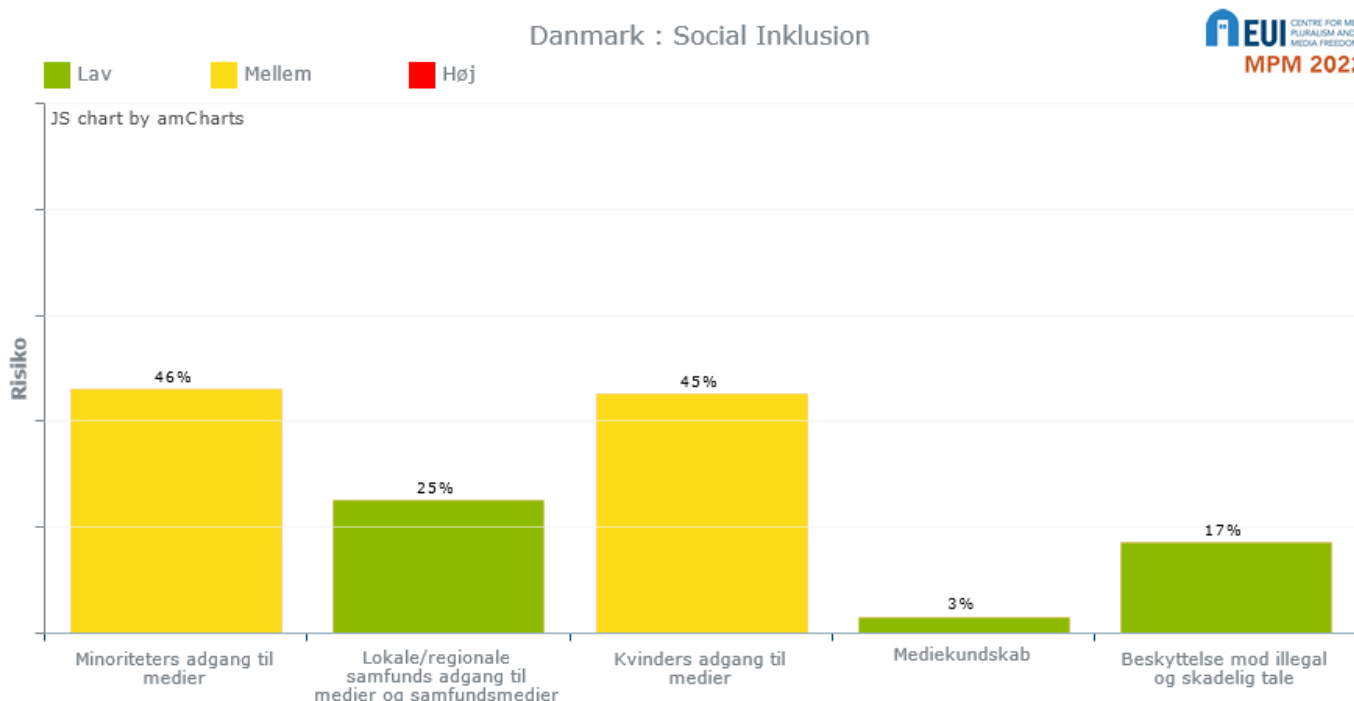
medieorganisationer og mindre projekter. I praksis distribueres det af Medierådet, som præsenterer sit arbejde i årlige rapporter på deres hjemmeside, hvor de også udgiver guides for hvordan man ansøger om støtte. DR og TV2s størrelse taget i betragtning dominerer de medielandskabet og kan anses som værende ubalancerede. Dog er deres finansiering baseret på deres public service kontrakter, der genforhandles hvert fjerde år i folketinget, da officiel statsstøtte er begrænset til nyhedsorganisationer der ikke ejes helt eller delvist af statslige institutioner eller offentligt finansieret firmaer. Reklamer fra staten er ret begrænset og bruges primært til rekrutteringsformål. Under Covid-19 pandemien var reklamer fra staten distribueret på tryk, bannere og i digitale medier og nyhedsmedier. Dette område er under Ombudsmandens bevågenhed og har lavet et par afgørelser i årenes løb omkring forholdet mellem medierne og staten.

Den **uafhængige styring af public service-medier (25%)** har en ret lav risikovurdering. Radio- og TV-nævnets procedurer om public service-udnævnelser er transparent og uafhængig fra politisk indflydelse. Alt dette er del af det såkaldte armslængde-princip, som bruges i reguleringen af de fleste nordiske lande (Moe & Mjøs, 2013). Finansieringen af public service-medier er reguleret af "Bekendtgørelse af lov om radio- og fjernsynsvirksomhed m.v." og specificeres i public service-kontrakterne, som alle er offentligt tilgængelige. Statens finansiering af public service-medier er resultatet af politiske forhandlinger og offentlig debat. Der har været eksempler på regeringspartier der har forsøgt at påvirke public service-mediernes økonomiske fremtid, samt eksistensen af bestemte public service-radio kanaler. Historisk har DR været opfattet som værende for venstreorienteret af de højreorienterede partier i Folketinget. I 2018 blev det besluttet at DR's budget skulle skæres med 20% over fem år. Det højre-orienterede parti Dansk Folkeparti spillede en rolle i at denne beslutning blev taget. Det samme parti, der aldrig har været regeringsparti men støtteparti, var afgørende i lukningen af public service-radiokanalen Radio24Syv. Selvom det ovennævnte ikke nødvendigvis er eksempler på direkte regeringsindflydelse på finansiering uden offentlig debat (og dermed højrisiko adfærd), så er det blevet set som en bekymrende situation af mediekommentatorer (Ingvorsen, 2018; Lindberg, 2019). Danmark har transponeret "The Audiovisual and Media Services Directive", som vil træde i kraft første juli 2022. Dette vil beskytte forbrugere, garantere uafhængigheden af nationale mediemyndigheder, bekæmpe hadtale og introducere retningslinjer for audiovisuelle medier og teknologiske udviklinger. Selvom transponeringen af dette direktiv blev annonceret efter denne rapports dataindsamlingsperiode og er derfor ikke inkluderet i datasættet. Det er dermed for tidligt at bedømme effektiviteten af direktivet, men det formodes at den vil styrke uafhængigheden af Radio og Tv-Nævnet.

3.4. Social inklusion (27% - Lav risiko)

Social inklusion omfatter særlige gruppers adgang til medierne, såsom minoriteter, lokale fælleskaber, kvinder og mennesker med handicap. Det dækker også niveauet af mediekundskab, samt befolkningens generelle digitale færdigheder. Det dækker også nye digitale udfordringer, så som illegal og skadelig tale.

Risiciene forbundet med social inklusion drejer sig primært om repræsentation af minoriteter og kvinder. I bedømmelsen af **minoriteters adgang til medier (46%)** er det vigtigt at lave en distinktion mellem etniske minoriteter og personer med handicap. Selvom repræsentationen af personer med handicap, såvel som tilgængelighedsmuligheder på public service-medier, er skrevet ind i public service-kontrakter, så er repræsentationen af etniske minoriteter der er grunden til den høje risikovurdering. Der er desværre meget begrænset forskning om etniske minoriteters adgang til og repræsentation i nationale medier. To rapporter fra 2012 og 2017 var de eneste autoritative kilder der kunne findes om emnet (Kontrabande, 2012; Jørndrup, 2017). Det er vigtigt at pointere at denne bedømmelse dermed er baseret på disse potentielt forældede data. I 2017-rapporten fremgår det, at ikke-vestlige immigranter kun udgør 4% af nyhedskilder, selvom de udgør 12,3% af populationen. Tallet er endnu lavere i rapporten fra 2012. 2017-rapporten finder desuden frem til at minoriteter primært er repræsenteret i nyhedshistorier om religion og kriminalitet. I public service-medier har der været adskillige dokumentarer om minoriteter, både etniske og seksuelle, men der er ingen konkret forskning om deres kvantitet og effekt. Det er slående at public service-kontrakter undlader at italesætte nødvendigheden at være repræsentativ omkring etniske minoriteter, samtidig med at de er meget klare omkring tilgængelighed for handicappede. Selvom der ikke eksisterer konkret lovgivning på området, står det eksplicit beskrevet i public service-kontrakten for DR 2019-2023 at de skal fokuseres på handicap idræt (s. 4). Den specificerer også at DR skal være i løbende dialog med nationale handicap organisationer for løbende at udvikle tilgængeligheds funktioner (s.10). Steen Bengston (Seniorforsker, VIVE) blev interviewet for at giver yderligere kontekst til fundne data. Han var enig i at public service-kontrakterne er den mest eksplicite lovgivning på området, og at der ikke er en eksplicit lovgivning der garanterer medieadgang til personer med handicap. Han forklarede yderligere at anti-diskrimination lovgivning og EU-direktiver yderligere styrker disse rettigheder. Det er et spørgsmål om tid om denne sikring vil finde sted i

praksis.

Lokale/regionale samfunds adgang til medier og samfundsmedier (25%) har meget gode vilkår i Danmark. Det skal bemærkes at begrebet samfundsmedier (community media) ikke eksisterer i dansk lovgivning. I stedet er der stort fokus på lokale/regionale medier. Dette kan til dels forklares med homogeniteten i befolkningen, samt landets beskedne størrelse. "Bekendtgørelse af lov om radio- og fjernsynsvirksomhed m.v." siger at ikke-kommercielle og regionale radio- og tv-stationer vil få tildelt frekvenser til de organisationer der ansøger om det (LBK nr 248, 16/03/2019). Dette overses af Radio og Tv-Nævnet (Kapitel 2, paragraf 3). TV2 Danmark har adskillige regionale stationer som er støttet af public service-midler. Ligesom de nationale medier har de regionale medier redaktionel uafhængighed fra politiske indflydelse (Blach-Ørsten et al., 2021). I september 2021 besluttede Kulturministeriet at ikke-kommercielle og lokale medier skulle modtage ekstra finansiering til audiovisuel nyhedsproduktion, samt til at udvikle digitale forretnings- og distributionsmodeller (Ritzau, 2022). Der er et politisk incitament til at styrke lokale perspektiver der går imod nationale mediers primære fokus på nyheder fra Danmarks største byer, såsom København, Aarhus, Aalborg og Odense. Fokuset i den nylige distribution af støtten har også været at udvide Innovationspuljen og give adgang til lokale og regionale organisationer. Det er værd at bemærke at de nye tiltag til at styrke lokale og regionale medier faktisk betyder at der vil blive skåret i støtten for nationale medie organisationer (Indenrigs- og Boligministeriet, 2021).

Kvindes adgang til medier (45%). Den primære grund for denne risikovurdering er manglen på kvindelig repræsentation i nyhedsmedier. En nylig rapport fra the Global Monitoring Project, viser at nummeret af kvindelige eksperter i medierne er faldet siden 2015 (Jørndrup, 2021). I 2015 var 38% af ekspertkilderne i medier kvinder. I 2020 var tallet 25%. Rapporten kan ikke definitivt identificere hvorfor dette fald har fundet sted. Jørndrup (2021) skriver om hvor mange kvinder der repræsenteres i nyhedsmedier, men nævner intet omkring stereotyp repræsentation. Hun konkluderer at kvinder er underrepræsenteret sammenlignet med mænd, men pga. undersøgelsens kvantitative fokus fokuseres der ikke på hvorfor dette er tilfældet. Hun argumenterer for at MeToo-bevægelsen har været indflydelsesrig ift. at store medieorganisationer har igangsat kritiske undersøgelser af egne organisatoriske praksisser, men ikke om problemer omkring stereotyp repræsentation. Leine, Mikkelsen & Sen (2020) har skrevet om og kritiseret den nationale myte om kønsligestilling i Danmark. Deres artikel handler om vold mod kvinder, men argumenterer at nyhedsmedier opretholder en myte om total kønsligestilling i Danmark. De forholder sig dog ikke eksplicit til stereotype kvinder i broadcast-medier. Ligesom med indikatoren om minoriteter, så har holdet kun fundet meget lidt forskning på området i en dansk kontekst.

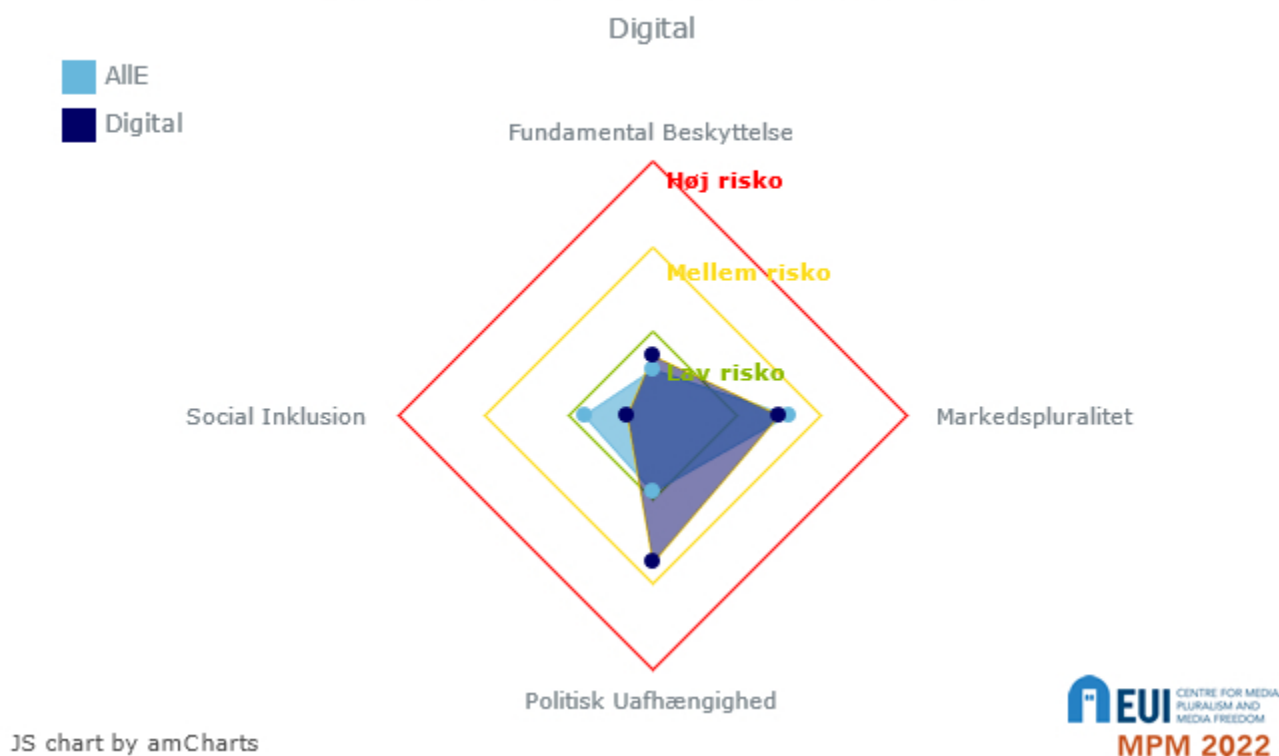
Mediekundskab (3%) er en af indikatorerne med den laveste score i hele undersøgelsen. For at kunne bedømme dette punkt tilstrækkeligt grundigt, har holdet valgt at oversætte begrebet Mediekundskab (Media Literacy) til et meget, meget lignende begreb primært brugt i Danmark: Digital Dannelse. En rapport fra 2015 (Stald et al.) prøvede at kontekstualisere Media Literacy begrebet i en dansk uddannelseskontekst. Men dette oversatte begreb, kaldet Mediekundskab, fandt ikke stærkt fodfæste i Danmark. I stedet har begrebet Digital Dannelse, der fokuserer på digitale mediebrugeres kompetencer, både tekniske og kritiske, fået enorm opmærksomhed i det danske uddannelsessystem, samt i resten af Skandinavien (Bundsgaard, 2017; Gran, 2018). Det er blevet operationaliseret i Danmark af prominente forskere til at diskutere emner som digitalt demokrati, cybermobning, digital pædagogik og medborgerskab (Mehlsen & Hendricks, 2018; Drotner, 2018; Svendsen & Svendsen, 2021). Selvom der ikke er nogen eksplicit lovgivning om digital dannelse i de pædagogiske uddannelsesprogrammer, så er digital dannelse repræsenteret inden og uden for uddannelses kontekster på en række måder. Det er kommet i fokus i Danmarks politiske og sociale liv pga. en opsigtsvækkende sag om mindreårige piger der fik delt deres billeder online uden deres samtykke

(Ritzau, 2020). Mediekundskab og informationssøgning er generelt dækket i Børne- og Uddannelsesministeriets obligatoriske retningslinjer for folkeskolen og gymnasierne. Flere forskningsprojekter har fokuseret på at udvikle tidssvarende uddannelsesprogrammer for Digital Dannelse i gymnasier. I december 2021 besluttede 5 partier på tværs af Folketinget at bruge 52,5 millioner kroner på projekter der skal styrke den digitale dannelse blandt børn og unge (Uddannelsesministeriet, 2021). Digital dannelse er i skrivende stund del af læreres uddannelsesprogrammer, men flere NGO'er leverer læringsmaterialer.

Et par problemer vedrørende **beskyttelsen mod illegal og skadelig tale (17%)** er blevet identificeret, specifikt omkring den juridiske beskyttelse af personer med handicap. Selvom Danmark har konkret lovgivning imod hadtale i straffeloven, nævner den ikke online kontekster (LBK nr 1650, 17/11/2020: 266-267). Dette gør det meget udfordrende at modarbejde hadtale på sociale medier. Til holdets overraskelse blev det bemærket at personer med handicap ikke juridisk er anerkendt som en gruppe der kan blive udsat for hadtale. I oktober 2021 blev der dog stemt for en lov der ville inkludere personer med handicap i lovgivningen om hadtale (Folketinget, 2021). Der var tilslutning på tværs af det politiske spektrum. I en rapport fra Ytringsfrihedskommissionen (som er under Justitsministeriet) anbefales det at der ikke skabes ny lovgivning der er direkte målrettet online kontekster, såsom sociale medier. Grunden er at dette vil begrænse ytringsfriheden online og fordi kommissionen frygter at en bølge af lovgivning vil få sociale medie-sider til at introducere indholdsfiltere der risikerer at overskride deres formål (2020:48). Den samme rapport forholder sig desuden til at bedømme hvilken trussel disinformation på nuværende tidspunkt er i en dansk kontekst. Selvom der er et spirende forskningsfelt om disinformation i Danmark, er der stadig meget lidt data om dets skala og effekt (Mayerhöffer, 2021; Kalsnes, Falasca & Kammer, 2021). Ytringsfrihedskommissionen (2020) konkluderer at der i øjeblikket ikke er grund til at bekymre sig om disinformation, pga. de få antal tilfælde der er, samt fordi institutionelle sikkerhedsforanstaltninger står klar til at bekæmpe dem (s. 47). Der er dog bekymring om fremtiden, siden Frankrig og Tyskland er blevet mere alvorligt rystet af disinformationskampagner.

4. Pluralisme i Online Miljøet: Vurdering af risici

Danmark : Mediepluralistisk Riskoområde

Risikoen for Online Miljøet er i for den danske case fordelt på to risiko niveauer. I mens de to laveste Online Grundlæggende Beskyttelse (23%) og Online Social Inklusion (10%), er de to mellem risiko variable Online Markedspluralisme (49%) og Online Politisk Uafhængighed (60%)

Online Grundlæggende Beskyttelse (23%) er højere end sin offline modpart, hvis score er på 18%.

Garantier for ytringsfrihed er ret stærke. Blandt de få udfordringer der er, kommer den største fra eksterne aktører, e.g. ekstremisme eller private online og sociale medier. En anden potentiel udfordring stammer fra manglende specifik lovgivning vedrørende det online miljø. Dog er det online miljø reguleret af generelle ytringsfrihedslovgivning og anden dansk lovgivning. Generelt findes der effektive redskaber i form af retlige tiltag af forskellige online overtrædelser. Som påpeget er der dog et problem med private online mediers transparens af filtrering, monitorering, blokering og fjernelse af hjemmesider og digitalt indhold og deres overholdelse af dansk lovgivning. Dertil har opdateringer af Straffeloven (art 108, 2) medført straf før støtte til udenlandske påvirkningsvirksomhed med op til 12 år, såfremt dette gøres under folkevalg. Loven er blevet kritiseret for at være uklar for hvad der defineres som støtte til udenlandske påvirkningsforsøg (Justitia 2018). Dertil har en lov fra april 2020, givet politiet myndighed til at blokkere eller lukke hjemmesider uden dommerkendelse (Hansen 2020). Disse sider skal dog anses for at være falske og være designet til digitalt tyveri specifikt i forbindelse med COVID-pandemien.

Den digitale sikkerhed for journalister har meget lidt data. Den data der eksistere har dog ikke vist en stigning af trusler i 2021 (Jørgensen 2021, Henningsen 2021). Ingen reel data findes for hvorvidt kvindelige journalister er mere udsatte online end mandlige kollegaer.

Dækningen af bredbånd i Danmark er god (96.4%. and 92.5% har et bredbåndsabonnement). Internet hastigheden er 49.24 (Globalt ligger dette på- 47) (Erhvervsstyrelsen 2019). Selvom Danmark har dereguleret for Internetudbydere er graden af netneutralitet relativ høj. Nogle internetudbydere overholder

dog ikke artikel 4 af EU's Net Neutralitets Regulativ, men dette antal har dog faldet siden sidste år (Teleindustriens Netneutralitetsforum 2021).

Online Markedspluralisme (49%) har lige så høj en risiko som sin offline modpart (53%). Dette er (i dansk kontekst) en relativ høj risiko, der udspringer fra primært to udfordringer. Da almindelig lovgivning ikke skelner mellem off/online forhold er der ikke online-specifikke love, men området dækkes ikke desto mindre af disse almindelige love, der implementeres effektivt. Dette fører også til den anden udfordring, hvor datakilder ikke laver en off/online adskillelse og der således er datamangel.

Om gennemsigtighed for ejerforhold i digitale nyheder, gælder de samme regler og love om gennemsigtighed for ejere af digitale medier mv. som for alle andre organisationer (Selskabsloven 2017). For eksempel skal alle virksomheder registrere sig i Erhvervsministeriet for at få en CVR og skatteadresse (ibid.). Alle disse oplysninger er offentligt tilgængelige på hjemmesiden virk.dk under ministeriet.

Med hensyn til **online mediekoncentrationen** er der ingen specifikke lovgivningsmæssige sikkerhedsforanstaltninger for at undgå koncentration i onlinemediesektoren, selvom disse er omfattet af den almindelige konkurrencelov. Disse dækker dog kun medier registreret i Danmark, hvilket har ført til kritik fra traditionelle medier, der efterlyser et behov for at forbedre deres forhandlingsposition med Tech giganterne, der dominerer reklamemarkedet (Danske Medier 2021). Der findes ingen specifikke love der har til formål at forhindre en høj grad af tværmedier koncentration af ejerskab. Dette er derimod reguleret gennem den almindelige konkurrencelov. Derfor varetages disse spørgsmål af Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen, hvis kontor for Medier og Fusion tager stilling fra sag til sag (Konkurrenceloven 2018, Konkurrencecenter for Medie og Fusion 2021). Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen har også hjemmel til at give bøder og fængsel i sjældne tilfælde (Konkurrenceloven 2018). Grundet manglende data har det været svært at vurdere koncentrationen på tværs af medietyper.

Med hensyn til **online konkurrencehåndhævelse** om fusioner og reklamekoncentration er der ikke nogen specifik omtale af digitale medier i konkurrenceloven, der derimod dækker fusionen af enhver virksomhed, inklusive medier og (ideelt set også digital). Den nye lov om ophavsret (Kulturministeriet, 2021) kan dog ses som en måde at modvirke digital markedskoncentration, da den giver traditionelle medier en bedre forhandlingsposition og mulighed for at slå sig sammen mod techgiganterne. Der er ingen specifikke love om annoncering på digitale medier. Det er dog Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen, der har ansvaret for konkurrenceloven (Konkurrenceloven) og har ret til at give bøder og fængsel. Alligevel er der ikke blevet givet nogen bøde til de dominerende aktører, Google eller Facebook. Konkurrence- og Forbrugermyndighederne. Denne lov er ikke mediespecifik, men gælder for alle sektorer. Myndighederne har dog ikke adresseret dominansen på det danske reklamemarked, så loven er ikke effektivt implementeret. Rapporten, som de bestilte i 2020, viste høj markedskoncentration (KPMG, 2020), men kontoret har ikke foretaget sig yderligere. Folketinget vedtog den 3. juni en ændring af lov om ophavsret, der indfører nye love om ejerskab af dansk produceret indhold (Markedføringsloven, 2021). Loven giver nu nyhedsmedier mulighed for at forhandle økonomiske aftaler om deling af indhold mellem medier og digitale formidlere. Loven går længere end EU-retten, idet danske nyhedsmedier kan forhandle som en aktør med digitale medier. Det er dog ikke helt vedtaget endnu, og danske medier forsøger at slå sig sammen. Danmark har ikke indført eller planlagt nogen form for beskatning af digitale tjenester. Det ser ud til, at danske politikere og beslutningstagere håber på en form for EU-regulering (Santos Rasmussen, 2019).

Med hensyn til **onlinemediers levedygtighed**, lider denne variabel af manglende data på indtægterne fra digitale indfødte nyhedsmedier. Eksisterende data viser dog, at nogle digitale medier som Zetland i løbet af

det seneste år har oplevet en stigning i omsætning på grund af deres nye strategi, hvor abonnenter fastsætter deres egne gebyrer kaldet 'ambassadørkampagner', hvilket førte til et tre gange større overskud i 2020 end i 2019 (Newman 2021, Mediawatch, 2021). Selvom der findes begrænset data, synes der at være en vedvarende tendens til, at nyhedsmedier generelt genererer indtægter fra alternative kilder, herunder: i) abonnenter, der betaler selvdefinerede gebyrer, ii) stigning i mikro-casting på grund af nye love om sociale medier, iii) onlinebegivenheder under pandemien (Medietrends 2021). Disse alternative indtægtskilder katalyserer også fremkomsten af nye mikromedier på grund af det billige ved at skabe online platforme og f.eks. muligheden for små påtegninger fra brugere for eksempel brug af Substack eller Reveu. Det betyder også, at det bliver nemmere for danske journalister at arbejde mere selvstændigt (ibid.). Endelig er der også forskellige offentlige støtteordninger til onlinemedier. Begunstigede inkluderer nyere onlinemedier som Zetland, Netavisen Pio og Mediawatch (Kulturministeriet, 2021).

Kommerciel- og ejer indflydelse over online redaktionelt indhold er underlagt de samme regler og regler som offline.

Risikoen forbundet med online politisk uafhængighed er medium (60 % risiko), men dette kan være drevet af mangel på data, nogle få kendte afvigelser og af de generelle loves rolle, der i praksis omfatter onlinemedier. Med hensyn til politisk kontrol over medierne findes der ingen omfattende undersøgelse af disses politiske uafhængighed. Mens nogle digitale mediers redaktioner har politiske holdninger, er disse sikret i den danske grundlovs bestemmelser om pressefriheden. Det mest succesrige digitale medie, Zetland, har ud over at være medlem af Presserådet vedtaget en adfærdskodeks (Zetland 2020). Selvom ingen organisation tvinges ind i Presserådet, kræves medlemskab for at tildeles statsstøtte. Efter de seneste års stigning i digitale indfødte medier har der været en del kritik af nye politisk farvede magasiner, DitOverblik eller Pio, hvis bånd til Dansk Folkeparti og arbejderforbund (traditionelt en allieret med de regerende Socialdemokrater) har rejst debat. Begge disse er dog små forretninger og repræsenterer ikke det generelle billede af danske medier (Information, 2018 & Berlingske, 2018).

Effektiviteten af journalistisk selvregulering på sociale medier er omfattet af de samme regler som offline medier. Derfor er reglerne fra Presserådet, Forbrugerombudsmanden, lov om medieansvar og de indgåede kontrakter med Dansk Journalistforbund stadig gældende og giver rigelig sikkerhed for digitalt indfødte mediers redaktionelle autonomi.

Regler om politisk annoncering online og på sociale medier er domineret af generelle love, der stadig er gældende på online platforme. Markedsføringsloven (2022) §6 forbyder vildledende reklamer også for onlinemedier. Desuden er der en diskussion om, hvorvidt brugen af psykografiske reklamer er i strid med GDPR's specifikationer om samtykke til indsamling af personoplysninger (DR, 2019b). Ombudsmanden har også kritiseret en større dansk avis Politiken for ugennemsigtig link-building (dvs. at betale sider for at dele deres indhold). Men disse love fokuserer kun på annoncøren, og der er ingen lov, der specifikt regulerer onlineplatformes salg af onlineannoncering (Reklamebekendtgørelsen §14, 2020).

Om reglerne for online valgkampe gælder de to generelle love om partiregnskab og støtte (Partiregnskabsloven 2019 & Partistøtteloven 2006) krav gennemsigtighed i form af donorer og udgifter, i teorien også online annoncering. Regnskabsloven kræver dog kun et årligt overblik, hvilket ikke klart kræver udgifter til digital annoncering. Som sådan er der ingen egentlige love om online-gennemsigtighed. I mellemtiden har vi ingen data om Big Tech-virksomheders handling på online annoncer i Danmark. Danmark er stærkt afhængig af implementeringen af EU-Kommissionens Code of Conduct, som er blevet stærkt kritiseret for manglende implementering (Plasilova et al., 2020).

PSM-midler til online-PSM-missionen er omfattet af PSM-aftalerne med statsfinansierede medier (DR, 2019a), private medier og Danske Medier har kritiseret dens faktiske praksis. Selvom der ikke er nogen lov, der udtrykkeligt kræver dette, er kontrakten forhandlet med og underskrevet af partier i parlamentet og regeringen. Store statsmedier, DR og Tv2, tilbyder gratis online nyheder, som private aktører har kritiseret for at skævvride konkurrencen, da private aktører er afhængige af betalingsvægge. Indfødte digitale medier har dog adgang til statsstøtte på lige fod med ikke-digitale medier, forudsat at de er medlemmer af Presserådet og dermed er underlagt deres adfærdskodeks.

Online social inklusion (10%) er mere end halvdelen af dets offline modstykke. Dette skyldes primært, at disse to fanger forskellige aspekter af risici. Mens Social Inklusion for alle medier omfatter repræsentation af minoriteter og kvinder i medierne (inklusive online), fokuserer denne indikator på udfordringer og foranstaltninger, der er specifikke for online risici.

Online mediekundskab har været højt prioriteret i de danske gymnasier og omfatter initiativer så som Digital Dannelse, der fokuserer på at give børn og unge kompetencer til at navigere i deres digitale hverdag. Digital uddannelse er kommet på forkant med det politiske og sociale liv på grund af højt profilerede tilfælde af mindreårige piger, der har fået deres billeder delt online uden deres samtykke. Der er et frodigt miljø i det danske civilsamfund med fokus på dette emne og det modtager statsstøtte. Det drejer sig om Digital Dannelse, Digital Dialog, Digitale Unge etc. Faget Digital Dannelse er også omfattet af Børne- og Uddannelsesministeriets obligatoriske retningslinjer for gymnasier (f.eks. i historie) og gymnasier (f.eks. i samfundsvidenskabelige uddannelser). Som en konsekvens heraf er online mediekundskab ret høj i Danmark, hvor over 75 % har grundlæggende eller over gennemsnitlige færdigheder.

Desinformation og skadeligt indhold online omfatter beskyttelse mod sådanne digitale udfordringer. Mens der produceres mere forskning om desinformation og falske nyheder i en dansk kontekst (Kalsnes, Falasca & Kammer, 2021; Mayerhöffer, 2021), er der kun lidt forskning om omfanget og effekterne af desinformation. Dette gælder især viden om post-covid-miljøet og spredningen af falske nyheder. Det mest omfattende analyse om desinformation er skrevet af Ytringsfrihedskommissionen, som hører under Justitsministeriet (Ytringsfrihedskommissionen Betænkning og Rapport 2020). Kommissionen konkluderer, at desinformation i øjeblikket ikke giver anledning til bekymring, da hændelser har været få, og der har været tilstrækkelige institutionelle sikkerhedsforanstaltninger (s. 47). Disse institutionelle sikkerhedsforanstaltninger består af den stærke journalistiske normer og standarder i landet, høje uddannelsesniveauer og generel høj tillid til almindelige medier. Der er dog stadig bekymringer for fremtiden, da Frankrig og Tyskland er blevet mere hårdt ramt af desinformation, og da nyere undersøgelser af antivaxx-miljøer har fundet aktive netværk i Danmark (Santos Rasmussen, Common Consultancy, Analyse & Tal, 2020). Forud for folketingsvalget i 2019 vedtog Folketinget en ændring af straffeloven, der forbyder borgere i bevidst at hjælpe udenlandske tjenester til at føre påvirkningsvirksomhed (Straffeloven §108, 2019), men dette forbyder ikke nødvendigvis uvidende deltagelse, spredning af anden misinformation og er blevet kritiseret for dens effektivitet og implementering (Santos Rasmussen, 2019). Med hensyn til skadeligt indhold har parlamentet for nylig indført ændringer til lov om markedsføring, der forbyder annoncering af skadeligt eller upassende indhold til børn (Markedsføringsloven §3 & §11, 2022). Dette er hovedsageligt rettet mod influencers, der målretter sig mod børn og unge, og som har annonceret for kosmetisk kirurgi, alkohol og andet ikke-alderssvarende indhold. Med hensyn til hadefulde ytringer forbyder straffelovens §266b disse, men der diskuteres, om det også gælder onlinemedier og diskursen der, eller om det er onlineplatformes pligt at stoppe offentliggørelsen af disse, se (Ytringsfrihedskommissionen, 2020). Ifølge en analyse fra analyseinstituttet (Analyse & Tal, 2021) er mere end 25,2 % af hadefulde ytringer på

sociale medier rettet mod muslimer. Yderligere, denne lovgivning dækker kun etniske, racemæssige og religiøse minoriteter og beskytter derfor ikke mennesker med handicap. Alligevel har de fleste traditionelle medier og medlemmer af Presserådet strengere censurregler på deres online tilstedeværelse, f.eks. forbyder grove og hadefulde kommentarer til deres opslag på sociale medier (Justitia, 2020). Men for fuldt ud at vurdere risiciene fra skadeligt og hadefuldt indhold online, kræves der flere undersøgelser og ikke kun metastudier som den nuværende.

5. Konklusioner

I den danske case er der en generel lav risiko for mediepluralisme og medie frihed. Grundlæggende beskyttelse (18 %), politisk uafhængighed (30 %) og social inklusion (27 %) er alle placeret i lav risiko, mens markedspluralisme (53 %) er i mellem risiko. Med hensyn til risiko for onlinemiljøet er disse opdelt mellem to lavrisikoindikatorer, Online Grundlæggende Beskyttelse (23 % risiko) og Online Social Inklusion (10 % Risiko), og to indikatorer for mellemrisiko, nemlig Online Markedspluralisme(49 % Risiko) og Online Politisk Uafhængighed (60 % risiko).

Den danske sag udgør imidlertid en udfordring for denne rapport på to måder. For det første, udfordres denne rapportes metastudietilgang af en generel mangel på data af det danske medielandskab, hvilket kan betyde at eksisterende datapunkter kan skævvride resultater. Datapunkter

Den første er den generelle mangel på faktiske data om det danske medielandskab, udfordrer denne rapportes metastudietilgang, da de eksisterende datapunkter, der findes, skævvrider risikovurderingens resultater. Dette kan føre til, at outliers dominerer vurderinger eller at generelle tendenser ikke inkluderes i denne rapport. Denne mangel kan være et resultat af, at mediepluralisme og -frihed ikke prioriteres i Danmark, da landet ofte bliver hyldet for sit stærke medielandskab og liberale demokrati. Selvom dette kan føre til en vis blindhed for særlige problemstillinger og potentielt bekymrende tendenser vedrørende mediepluralisme og frihed, vil afvigelse fra den stærke liberale demokratiske tradition og de stærke normer blandt medier også medføre at sådanne ville rapporteres uforholdsmæssigt meget. Ikke desto mindre er rapportens mulighed for præcise estimater dog begrænset og mere data påkrævet.

Den danske cases anden udfordring vedrører, den problemerne for rapportens metode at tilpasse sig normers rolle for det danske medielandskab. Grundet høj socialtillid er reglerne for det danske medielandskab ofte uformelle, normbaserede og derudover grundet i bredere almindelige love. Da MMP'en sammenligner på tværs af europæiske lande, vil manglende eksplicite love omhandlende medier og datamangel, tolkes som en risiko. Derfor risikerer rapporten at have en indbygget pessimisme bias, især på områder så som politisk uafhængighed og markedspluralisme, for Danmark.

Grundlæggende Beskyttelse (18%) er lav risiko, da grundlæggende ytrings- og informationsfrihed generelt respekteres og indarbejdes i danske love og regler, og nyere love er tilføjet for at beskytte whistleblowere. Journalister nyder et højt niveau af personlig sikkerhed og er beskyttet mod statslig indblanding. Mens **Online Grundlæggende Beskyttelse (23 %)** er lidt højere end offline-sammenligningen, skyldes dette hovedsageligt den nylige opmærksomhed på onlinetrusler mod journalister og rollen som store digitale mediers manglende gennemsigtighed ved filtrering eller fjernelse af onlineindhold.

Anbefalinger

- Folketinget bør evaluere implementeringen af loven om beskyttelse af whistleblowere.
- Både Kulturministeriet, Journalistforbundet eller andre NGO'er bør undersøge omfanget af onlinetrusler mod journalister og udarbejde en handlingsplan for at adressere disse.
- Relevante aktører (f.eks. Kulturministeriet) bør presse digitale medier til at være mere transparente i sin moderering af online indhold.
- Journalistforbundet bør undersøge omfanget af problemet med trusler om stævning for bagvaskelse.

Markedspluralisme anses for at være middel risiko med 53%, hovedsageligt på grund af mangel på specifik regulering af nyhedsmedier, rollen som generelle love, normer og uformelle regler spiller for det

danske mediemarked. **Online Markedspluralisme (49%)** er også høj, men lider af datamangel.

Anbefalinger

- Staten bør indføre yderligere tiltag overfor de digitale medier, der udfordrer hjemmelige mediers levedygtighed.
- Yderligere forskning med fokus på markedspluralisme og koncentrationen af online medier.

Politisk uafhængighed anses for en lav risiko på 30 %, men dette kan være en overvurdering. Da mediernes politiske uafhængighed hovedsageligt er styret af demokratisk kultur og normer, f.eks. princippet om armslængde, er der mangel på eksplicite love, der sikrer dens politiske uafhængighed. I mellemtiden er **online politisk uafhængighed** (60 % risiko) ret høj på grund af mangel på specifik regulering af online medier og platforme.

Anbefalinger

- Styrk Radio- og TV-rådets uafhængighed og gennemsigtighed.
- Øg gennemsigtigheden af online politisk annoncering, f.eks. ved at få politiske partier til at vedtage en adfærdskodeks om gennemsigtige udgifter til politisk onlineannoncering.
- Yderligere undersøgelse af politisk uafhængighed blandt onlinemedier.

Social inklusion er relativt tæt på at være en mellem risiko med 27 %. Vi bemærkede en generel mangel på forskning og især mangel på kvalitativ forskning vedrørende repræsentationen af kvinder og minoriteter. Der er brug for mere systematisk forskning for at give et bedre billede af inklusion af kvinder og etniske minoriteter i de danske medier. anbefalingerne skal forstås i denne sammenhæng.

Anbefalinger

- For fremtidige PSM-kontrakter kunne parterne overveje at sidestille repræsentationen af etniske minoriteter og kvinder, på samme måde som repræsentation af handicappede udtrykkeligt fremhæves i eksisterende kontrakter.
- Både statslige og civilsamfundsorganisationer opfordres stærkt til at udføre mere forskning i spørgsmålet om social rummelighed for at give en bedre forståelse af tilstanden på dette område i Danmark.

6. Referencer

- Albæk, Mette Mayli, Vibjerg Thomas, Pihl, Morten (2021). "Spiontjenester lægger pres på medier: I kan også blive straffet i lækage-sager", Jyllandsposten, December 13, URL: jyllands-posten.dk/indland/ECE13552780/spiontjenester-laegger-pres-paa-medier-i-kan-ogsaa-blive-straffet-i-laekagesager/
- Berlingske (2018) "*Demokratisk problem når partimedier snylter på uafhængige medier*" 22 August URL: <https://www.berlingske.dk/kronikker/demokratisk-problem-naar-partimedier-snylter-paa-uaehaengige-medier>
- Blach-Ørsten, M, Burkal, R, Mayerhöffer, E & Willig, I 2021, Denmark: High media independence and informal democratic traditions in the newsroom. in J Trappel & T Tomaz (eds), *The Media for Democracy Monitor 2021: How Leading News Media Survive Digital Transformation*. vol. 2, Nordicom, Gothenburg, pp. 147-176.
- Bruun-Hansen, Kerstin (2022). *Erhvervsmand om Olfidom: Glædeligt at der er grænser for, hvad man kan tillade sig at skrive*, olfi.dk. URL: <https://journalisten.dk/erhvervsmand-om-olfi-dom-glaedeligt-at-der-er-graenser-for-hvad-man-kan-tillade-sig-at-skrive/>.
- Bundsgaard, P. (2017). *Digital Dannelse*. Aarhus: Aarhus Universitetsforlag.
- Børne- og Uddannelsesministeret, Ministry of Children and Education, (2021) "Læreplaner 2020" URL: <https://www.uvm.dk/gymnasiale-uddannelser/fag-og-laereplaner/laereplaner-2020>
- Danske Medier (2021) "*DANSKE MEDIERS FORSLAG TIL EN NY MEDIEAFTALE*". URL: https://danskemedier.dk/wp-content/uploads/2021/01/Handout_Medieudspil_Danske-Medier.pdf
- DR (2019a). *DR's Public Service Kontrakt for 2019-2023*. URL: https://www.dr.dk/static/documents/2019/02/20/dr_s_public_service-kontrakt_for_2019-2023_e1f07cf2.pdf
- DR (2019b) "*Eksperter: Politikere og partier fører valgkamp med ulovlig data fra Facebook*". URL: <https://www.dr.dk/nyheder/indland/eksperter-politikere-og-partier-foerer-valgkamp-med-ulovlig-data-fra-facebook>
- Drotner, K. (2018). Hvad er digital dannelse og hvordan fremmer skolen den. *Unge Pædagoger Årg, 79*, 6-14.
- Energistyrelsen i.e. Danish Energy Board (2020). "Energistyrelsens tilsyn med EU-forordningen om adgang til det åbne internet", Rapport. URL: ens.dk/sites/ens.dk/files/Tele/nn_rapport_2020.pdf
- Erhvervsministeriet, i.e. Ministry of Business, (2017) "*Selvskabsloven*". URL: <https://www.retsinformation.dk/eli/lta/2017/488>
- Erhvervsministeriet, i.e. Ministry of Business, (2018) "*Konkurrencebogen*" URL: <https://www.retsinformation.dk/eli/lta/2018/155>
- Erhvervsministeriet, i.e. Ministry of Business, (2017) "Lov om markedsføring" URL: <https://www.retsinformation.dk/eli/lta/2017/426>
- Erhvervsstyrelsen (2019) "*Rapport om Udviklingen på detailmarkedet for bredbånd*" URL: https://erhvervsstyrelsen.dk/sites/default/files/2019-07/Rapport_Udviklingen-paa-detailmarkedet-for-bredbaand_Erhvervsstyrelsen2019.pdf
- Folketinget (2021). *B 10 Forslag til folketingsbeslutning om ændring af lovgivning for hadforbrydelser i Danmark (borgerforslag)*. URL: <https://www.ft.dk/samling/20211/beslutningsforslag/b10/beh1/forhandling.htm#speak51>
- Forbrugerombudsmanden, i.e. The Consumer Ombudsman, (2020) "Forbrugerombudsmanden orienterede om forbud mod skjult reklame ved linkbuilding" 10 March, URL: <https://www.forbrugerombudsmanden.dk/fin-d-sager/markedsfoeringsloven/sager-efter-markedsfoeringsloven/skjultreklame/forbrugerombudsmanden-orienterede-om-forbud-mod-skjult-reklame-ved-linkbuilding/>
- Gran, L. (2018). Digital dannelse: en overordnet interkulturell kompetanse: en systematisk litteraturgjennomgang av dannelse i kunnskapssamfunnet. *Norsk pedagogisk tidsskrift*, 102(3), 214-246.
- Hansen, Frederik Marcher (2020). "Corona-hastelov: Politiet kan nu lyn-blokere falske hjemmesider", *version2*. URL: <https://www.version2.dk/artikel/corona-hastelov-politiet-kan-nu-lyn-blokere-falske->

hjemmesider.

Henningsen, Lauritz Hjortekjær. "Flere og flere danske journalister bliver chikaneret", *Politiken*, June 26.

URL: politiken.dk/kultur/medier/art8302255/Flere-og-flere-danske-journalister-bliver-chikaneret

Information (2018) "*Den erklæret uafhængige netavis Pio undlader at oplyse om sponsorater fra LO og 3F*". 5th of June, URL: <https://www.information.dk/indland/2018/06/erklæret-uafhaengige-netavis-pio-undlader-oplyse-sponsorater-lo-3f>

Iva Plasilova et. al. (2020) "*STUDY FOR THE "Assessment of the implementation of the Code of Practice on Disinformation"*" EU DisinfoLab.

Journalisten (2021) "Slut med den falske krisefortælling", 27 June, p. 24-26

URL: <http://viewer.zmags.com/publication/79e43aa3#/79e43aa3/1>

Justitia (2018) "Bemærkninger til udkast til forslag til lov om ændring af straffeloven (ulovlig påvirkningsvirksomhed)". URL: justitia-int.org/wp-content/uploads/2018/10/H%C3%B8ringssvar-til-ulovlig-p%C3%A5virkningsvirksomhed.pdf

Justitia (2020). *Statusrapport: Retssikkerhed*, Copenhagen: Justitia. URL: <http://justitia-int.org/wp-content/uploads/2020/12/Statusrapport-2020.pdf>

Justitsministeriet, Justice Department, (2021) "Straffeloven" URL:

"<https://www.retsinformation.dk/eli/ft/202012L00189>

Jørgensen, Anna Sol (2021). "Se tallene: Her tjener DJ's medlemmer mest og mindst", *journalisten.dk*,

February 23. URL: <https://journalisten.dk/se-tallene-her-tjener-djs-medlemmer-mest-og-mindst/>

Jørgensen, Anna Sol (2021b). "DJ: Drab og stigende antal trusler mod journalister kræver handling", *journalisten.dk*, February 9. URL: journalisten.dk/dj-drab-og-stigende-antal-trusler-mod-journalister-kræver-handling/

Jørgensen, Søren Schultz (2017). "Fagenes Fremtid", *Journalistfagets fremtid Delrapport 2*, Dansk Journalist Forbund. URL: journalistforbundet.dk/sites/default/files/inline-files/Fagenes%20Fremtid%20-%20Journalistfagets%20fremtid.pdf

Jørndrup, H. (2017). "*Dem vi taler om*": *Etniske minoriteter i danske nyhedsmedier*. Foreningen Ansvarlig Presse. URL: http://ansvarligpresse.org/wp-content/uploads/2017/02/AP_Dem-vi-taler-om_2017.pdf

Jørndrup, Hanne. "*Ligestilling i nyhedsmedierne : DEN DANSKE DEL AF UNDERSØGELSEN: WHO MAKES THE NEWS? 2020*". World Association for Christian Communication, 2021. 34 p. URL: https://rucforsk.ruc.dk/ws/portalfiles/portal/78390176/LIGESTILLING_I_MEDIERNE_2020.pdf

Kalsnes, B., Falasca, K., & Kammer, A. (2021). "*Scandinavian political journalism in a time of fake news and disinformation*". In E. Skogerbø, Ø. Ihlen, N. N. Kristensen, & L. Nord (Eds.), *Power, communication, and politics in the Nordic countries* (pp. 283–304). Gothenburg: Nordicom, University of Gothenburg. <https://doi.org/10.48335/9789188855299-14>

Kantar Gallup (2021) "*Index Danmark/Gallup 2. halvår 2020 + 1. halvår 2021 Offentliggjort 15. september 2021*", URL: <https://webtest.kantargallup.dk/storage/reports/September2021/GrzWLFUyCn3zSnuipHEp.pdf>

Kjærulf, Anders (2021). "*Radio24syv-vært lukket ned af twitter*", *prosa*. URL: <https://www.prosa.dk/artikel/radio24syv-vaert-lukket-ned-af-twitter/>.

Koch, Pernille Boye & Gottrup, Rikke (2019). "Reversible Transparency: A Study of the New Danish Access to Information Act", *European Public Law*, 25:2, 205–228. URL: [https://kluwerlawonline.com/journalarticle/European Public Law/25.2/EURO2019014](https://kluwerlawonline.com/journalarticle/European+Public+Law/25.2/EURO2019014)

Konkurrence- of Forbrugerstyrelsen, i.e. Danish Competition Council, (2017) "*JP/Politiken trækker fusion med Børsen tilbage*", 24 January. URL: <https://www.kfst.dk/pressemeddelelser/kfst/2017/20170124-jp-politiken-traekker-fusion-med-boersen-tilbage/>

Konkurrencecenter for Medie og Fusioner (2021) "*Medier og fusioner (MTF)*" URL: <https://www.kfst.dk/konkurrenceforhold/kontakt-et-konkurrencecenter/mtf/>

Kontrabande. (2012). *Nydanskere i nyhedsbilledet*. URL:

http://kontrabande.com/nydanskere_i_nyhedsbilledet.pdf

KPMG, (2020) "Online reklame i Danmark Rapport for Konkurrence- og

Forbrugerstyrelsen" URL: <https://www.kfst.dk/media/w2tbmrvk/21040413-online-reklame-i-danmark-kpmg-analyse-final.pdf>

Kulturministeriet, Ministry of Culture (16/03/2019). "Bekendtgørelse af lov om radio- og fjernsynsvirksomhed". URL: <https://www.retsinformation.dk/eli/lta/2019/248>

Kulturministeriet, Ministry of Culture (2021) "OMSÆTNING OG BESKÆFTIGELSE 2021 - I DANSKE MEDIEVIRKSOMHEDER" in "Mediernes Udvikling i Danmark".

URL: https://mediernesudvikling.kum.dk/fileadmin/user_upload/dokumenter/medier/Mediernes_udvikling/2020/Branche/Omsaetning_og_beskaeftigelse/Omsaetning_og_beskaeftigelse_i_danske_medievirksomheder.pdf

Kulturministeriet, Ministry of Culture (28/12/2021). "Lov om ændring af lov om ophavsret".

URL: <https://www.retsinformation.dk/eli/lta/2021/2607>.

Legal Desk (2022). "Hvad er Injurier", February 3. URL: www.legaldesk.dk/artikler/hvad-er-injurier

Leine, M., Mikkelsen, H. H., & Sen, A. (2020). 'Danish women put up with less': Gender equality and the politics of denial in Denmark. *European Journal of Women's Studies*, 27(2), 181-195.

Mayerhöffer, E. (2021). How do Danish right-wing alternative media position themselves against the mainstream? Advancing the study of alternative media structure and content. *Journalism Studies*, 22(2), 119-136.

Mchangama, Jacob, Vinther-Jensen, Eske & Taarnborg, Ronn (2020). "Digital Ytringsfrihed og Sociale Medier", Rapport, Justitia. URL: justitia-int.org/wp-content/uploads/2020/05/Rapport_Digital-ytringsfrihed-og-sociale-medier_31052020.pdf

MediaWatch (2021) "Altinget retter til efter kritik af kommercielle diplomatevents" 30 June, URL: https://mediawatch.dk/Medienyt/Web/article13096698.ece?utm_source=Rss&utm_medium=latest

Mediawatch (2021) "Zetland voksede og landede sit andet overskud i træk i 2020" URL: <https://mediawatch.dk/Medienyt/Web/article12800283.ece>

MedieTrends (2021) "10 tendenser der præger medierne i 2021" URL: <https://www.medietrends.dk/wp-content/uploads/2020/12/MEDIETRENDS-2021-PRINTVENLIG.pdf>

Mehlsen, C., & Hendricks, V. F. (2018). *Hvordan bliver vi digitalt dannede?*. Informations Forlag.

Ministry of Education (2021). *Ny aftale skal styrke børn og unges digitale dannelse*. URL: <https://www.uvm.dk/aktuelt/nyheder/uvm/2021/dec/211206-ny-aftale-skal-styrke-boern-og-unges-digitale-dannelse>

Ministry of Justice. (2020). "Bekendtgørelse af Straffeloven". URL: <https://www.retsinformation.dk/eli/lta/2020/1650>

Ministry of the Interior and Housing (May 2021). *Tættere på - Flere uddannelser og stærke lokalsamfund*. URL: <https://ufm.dk/publikationer/2021/filer/taettere-pa-flere-uddannelser-og-staerke-lokalsamfund.pdf>

Mortensen, Bent Ole Gram (2009). "Om Proportionalitetsprincippet", *Juridiske Emner ved Syddansk Universitet*, pp. 209-223. URL: docplayer.dk/48878209-Om-proportionalitetsprincippet-1.html

Newman, Nic et. al. (2022) "Reuters Institute Digital News Report 2021 10TH EDITION", Reuters Institute, URL: https://reutersinstitute.politics.ox.ac.uk/sites/default/files/2021-06/Digital_News_Report_2021_FINAL.pdf

Pressenævnet, i.e. Press Council (2020). "Årsberetning 2020". URL: www.pressenaevnet.dk/wp-content/uploads/2021/04/Aarsberetning2020.pdf

Pressenævnet, i.e. Press Council (2021) "Vejledning om god Presseskik" URL: <https://www.pressenaevnet.dk/god-presseskik/>

Ritzau (2020). "Børneporno i Umbrella-sagen er delt igen trods mange domme." URL:

<https://www.berlingske.dk/samfund/boerneporno-i-umbrella-sagen-er-delt-igen-trods-mange-domme>

Ritzau (2022) "*Mere mediestøtte til lokale medier*" URL: https://www.avisen.dk/regeringen-vil-flytte-penge-fra-landsdaekkende-til-l_679235.aspx

Rytter, Jens Elo (2006). *Den Europæiske Menneskerettighedskonvention - og dansk ret* [2nd ed.], Copenhagen: Thomson.

Stald, G., Hjelholt, M., Nielsen, L. (2015) "*Media Literacy i en dansk kontekst*".
URL: https://mediernesudvikling.kum.dk/fileadmin/user_upload/dokumenter/medier/Mediernes_udvikling/2015/Specialrapporter/Media_literacy/PDF-filer_dokumenter/Media_Literacy_rapport_ITU_final.pdf

Straffelovrådet (2017). "*Straffelovrådets betænkning om freds- og æreskrænkelser*", *Betænkning 1563*, Copenhagen: The Danish Ministry of Justice. URL: [bet1563.pdf \(justitsministeriet.dk\)www.justitsministeriet.dk/sites/default/files/media/Pressemeddelelser/pdf/2017/bet1563.pdf](https://www.justitsministeriet.dk/sites/default/files/media/Pressemeddelelser/pdf/2017/bet1563.pdf)

Stæhr, Peter Albeck (2019). "*Udtalelser på Facebook kunne ikke medføre godtgørelse*", February 9.
URL: hsalaw.dk/udtalelser-paa-facebook-gruppe-kunne-ikke-medfoere-godtgoerelse/

Svendsen, A. M., & Svendsen, J. T. (2021) "*Digital directions: Curricular goals relating to digital literacy and digital competences in the Gymnasium (stx) in Denmark*". *Nordic Journal of Digital Literacy*, 16(1), 6-20.

Teleindustrien (2021) "*Oversigt over DNS-blokeringer*" URL: <https://www.teleindu.dk/wp-content/uploads/2021/11/blokeringer-26-november-2021.pdf>.

Teleindustriens Netneutralitetsforum (2021) "*Forslag til dagsorden for møde i samtrafikgruppen*" URL: <https://www.teleindu.dk/wp-content/uploads/2021/05/NEF-Statusrapport-for-2020-endl.pdf>

Teleindustriens Netneutralitetsforum (2021). "*TI's Netneutralitetsforum: Statusrapport for 2020*", Rapport. URL: <https://www.teleindu.dk/wp-content/uploads/2021/05/NEF-Statusrapport-for-2020-endl.pdf>

Uhre, Cecilie, Poulsen, Dan (2020). "*Injuriesager er svære at vinde men truslen bruges, og det virker*", *k-news*, June 24. URL: www.k-news.dk/nyheder/advokat-stort-set-alt-der-finder-frem-til-medierne-vil-tabe-en-sag-om-injurier

United Treaty Body Database (2021). "*Ratification Status for Denmark*".
URL: https://tbinternet.ohchr.org/_layouts/15/TreatyBodyExternal/Treaty.aspx?CountryID=49&Lang=EN.

Wallberg, Philip (2019). "*Tre computere så al tv i valgkampen og kortlagde partiledernes skærmtid*" Videnskab.dk, 22 Juni. URL: <https://videnskab.dk/forskerzonen/teknologi-innovation/tre-computere-saa-al-tv-i-valgkampen-og-kortlagde-partiledernes-skaermtid>

Willig, Ida & Waltorp, Karen & Hartley, Jannie. (2015). "*Field theory approaches to new media practices: An introduction and some theoretical considerations*". *MedieKultur: Journal of media and communication research*. 31. 1. 10.7146/mediekultur.v31i58.20671.

Ytringsfrihedskommission (2020) "*Ytringsfrihedens rammer og vilkår*", *Betænkning 1573*, Copenhagen: The Danish Ministry of Justice. URL: https://www.justitsministeriet.dk/sites/default/files/media/Pressemeddelelser/pdf/2020/betaenkning_nr_1573_2020_del_1.pdf

Zetland (2021) "*Integritet og Etik på Zetland*" URL: <https://www.zetland.dk/etik>

Zuleta, Lumi, Burkal, Rasmus, et.al (2017). *Hadefulde Ytringer i Den Offentlige Debat*, Copenhagen: Institute for Human Rights. URL: https://menneskeret.dk/sites/menneskeret.dk/files/media/dokumenter/udgivelser/ligebehandling_2017/rapport_hadefulde_ytringer_online_2017.pdf

ANNEKS I. LANDETEAM

Fornavn	Efternavn	Titel/Stilling	Institution	MPM2022 CT Forskningsleder
<i>Christiern</i>	<i>Santos Rasmussen</i>	<i>PhD Researcher</i>	<i>European University Institute</i>	X
<i>Kristian</i>	<i>Redhead Ahm</i>	<i>Independent Research Consultant</i>	<i>Copenhagen University</i>	
<i>Anders Theis</i>	<i>Bollmann</i>	<i>Researcher</i>	<i>Independent Research Consultant</i>	

ANNEKS II. EKSPERTGRUPPE

Ekspertgruppen består af specialister med væsentlig viden og anerkendt ekspertise i medieområdet. Ekspertgruppens rolle var at vurdere landeteamets svar på 16 ud af de 200 variable, som MPM2021 består af. Ved at rådføre sig med anerkendte eksperter synspunkter, er formålet at opnå en vis objektivitet på variable, hvis svar kan anses for at være subjektive. Dermed bidrager rådføringen til landerapportens endelige nøjagtighed. Dog er det vigtigt at pointere, at den endelige landerapport ikke nødvendigvis reflekterer de individuelle synspunkter som de deltagende eksperter måtte have. Landerapporten repræsenterer kun landeteamets holdninger, da disse både indsamlede data og forfattede rapporten.

Fornavn	Efternavn	Titel/Stilling	Institution
<i>Hans Jørgen</i>	<i>Dybro</i>	<i>Politisk Konsulent</i>	<i>Dansk Journalistforbund</i>
<i>Thomas</i>	<i>Pallesen</i>	<i>Lektor</i>	<i>DMJX</i>
<i>Mette</i>	<i>Lundberg</i>	<i>Bestyrelsesmedlem</i>	<i>Dansk Internet Forum</i>
<i>Stine</i>	<i>Carsten Kendal</i>	<i>Bestyrelsesmedlem</i>	<i>Danske Medier</i>
<i>Maria</i>	<i>Jeppesen</i>	<i>Civil Servant</i>	<i>Ministry of Culture</i>
<i>Martin</i>	<i>Lavesen</i>	<i>Press Council Vice Chair</i>	<i>Press Council</i>

Forskningsrapport
Udgave -
Juli 2022

doi:10.2870/158124
ISBN:978-92-9466-274-3
QM-08-22-235-DA-N

Publications Office
of the European Union

